PROVINCIALE STATEN VAN GRONINGEN
VERGADERING VAN 19 JANUARI 2021

Inhoud

1. Opening, welkom en mededelingen 2

2. Regeling van werkzaamheden en vaststelling agenda en spreektijdenregeling 2

3. Bespreekpunten 3
   A.... Voordracht: Het opheffen van de geheimhouding inzake de overeenstemming op hoofdlijnen CHP-ARZ 3

4. Sluiting 26

PROVINCIALE STATEN VAN GRONINGEN
VERGADERING VAN 19 JANUARI 2021

Voorzitter: de heer F.J. Paas

Griffier: mevrouw H. Engels-van Nijen

Aanwezige 41 leden Provinciale Staten: de heer N. Bakker (VVD), de heer M. Baldew (PvdA), mevrouw P.H. Benjamins-Van Oudheusden (D66), de heer E.J. Bennema (VVD), de heer J. Bergsma (CDA), mevrouw P. Blink (Groninger Belang), de heer B. de Boer (GroenLinks), de heer R.H. van der Born (ChristenUnie), mevrouw T.M. Donker-van der Vinne (ChristenUnie), de heer J.B.G. Elshof (D66), de heer C.M. Frenay (SP), de heer F.B. Geijtenbeek (ChristenUnie), de heer P.J.H.M. Gerrits (D66), mevrouw I. den Haring (PvdA), de heer H. Haze (Groninger Belang), de heer H.H. Hensen (SP), mevrouw M.K. van Hoorn-van Dullemen (GroenLinks), de heer J.H. ten Hoove (50PLUS), mevrouw H.G. Horenga (CDA), de heer R. Joling (PvdA) *(tot aan de stemmingen bij agendapunt 3.A)*, de heer A.J.M. van Kesteren (PVV), de heer L.E.J. van der Laan (Partij voor het Noorden), mevrouw J. Lesman-Veenstra (SP), de heer H.A. Marquart Scholtz (Forum voor Democratie), de heer J.H. Mastenbroek (SP), de heer H.A. Meendering (GroenLinks), de heer M.K.R. Miesen (VVD), de heer A.J. Nolles (GroenLinks), de heer D. Osseweijer (Forum voor Democratie), de heer R.J.E. Pestman (Code Oranje), de heer D. Ram (PVV), de heer P. Roemers (PvdA), de heer A. Schmaal (Groninger Belang), mevrouw H.T. Siersema-Orsel (GroenLinks), de heer G.J. Steenbergen (ChristenUnie), de heer R. Visser (PvdA), mevrouw J.C. Voerman (PvdD), mevrouw M.J. Vulpes (VVD), de heer B.J. van der Werf (Forum voor Democratie), de heer R.W. de Wit (CDA), de heer A. Zwart (Partij voor het Noorden)

Afwezig: mevrouw S. Bennett (GroenLinks), de heer E.E. Kuiper (Forum voor Democratie)

Aanwezige leden Gedeputeerde Staten: de heer T.R. van Dekken, mevrouw F.Q. Gräper-van Koolwijk, mevrouw N. Homan-Brinkman, de heer IJ.J. Rijzebol, de heer H. Staghouwer, mevrouw E.M. Wulfse

Afwezig: ---

1. Opening, welkom en mededelingen

De VOORZITTER: Dames en heren, hartelijk welkom bij deze extra vergadering van Provinciale Staten. Dit is een raar moment om ineens een Statenvergadering te houden.

Er is dus ook alle begrip voor diegenen die vandaag er niet kunnen zijn. We hebben vastgesteld dat we royaal een quorum hebben. Ik heb een afmelding van mevrouw Bennett binnen. Tegen de tijd dat we gaan stemmen, zullen we opnieuw bepalen of we een stemquorum hebben.

We zijn inmiddels gewend aan hybride vergaderen. Dat doen we vandaag niet. We vergaderen totaal digitaal, met één uitzondering, namelijk dat ik de gedeputeerde heb toegestaan om in vak K met u van gedachten te wisselen. Dat komt namelijk de kwaliteit van het gebodene ten goede. De rest is via StarLeaf en we zullen direct aansluitend een besluit nemen.

2. Regeling van werkzaamheden en vaststelling agenda en spreektijdenregeling

De VOORZITTER: U kent het onderwerp: op de agenda staat het opheffen van de geheimhouding van de informatie rond Ring-Zuid. Het gaat specifiek over de informatie die in de afgelopen zomer aan u is verstrekt onder geheimhouding en die geheimhouding hebt u vervolgens bekrachtigd op 30 september in de Statenvergadering. Aangezien de Staten degenen zijn die de geheimhouding hebben bekrachtigd, zijn de Staten ook degenen die de geheimhouding weer kunnen opheffen. Dat heeft het College de Staten gevraagd om te doen vandaag.

De reden is dat het College vandaag bekend wil maken tot welke afspraken het is gekomen met de Combinatie Herepoort. Die afspraken zijn mede gebaseerd op onderdelen van de geheime informatie van vorig jaar. Die kan dus pas openbaar worden nadat u die geheimhouding hebt opgegeven.

Ik vraag u of u zich kunt vinden in de beknopte en overzichtelijke agenda. Dat is het geval.

Dan sta ik iets uitvoeriger stil bij de regeling van de werkzaamheden dan u van mij gewend bent, door eerst van twee dingen te zeggen waar het vandaag niet over gaat. Dat helpt denk ik ook straks bij het ordelijk verlopen van de vergadering. In deze vergadering staat niet op de agenda de inhoud van de geheime stukken. Want daarop rust namelijk nog geheimhouding tot het moment dat die stukken openbaar zijn gemaakt. En die openbaarmaking kan pas in gang worden gezet, nadat u het besluit tot opheffing hebt genomen. Dus u mag daar vanmiddag, want ze zijn nog geheim, niet naar refereren en niet uit citeren.

Wat ook niet op de agenda staat, is de nieuwe overeenkomst. U hebt vanmiddag in een besloten bijeenkomst een beetje voorinformatie over die nieuwe afspraken. Maar daar rust op dit moment nog een embargo op en in het presidium is afgesproken dat we daarover op een later moment gaan debatteren. We denken nu dat dat op 3 februari is. Dus u hebt daarmee voldoende tijd om de materie tot u te nemen en het allemaal goed voor te bereiden en de kennis uit de informatiesessie, waarvan de laatste aanstaande vrijdag plaatsvindt, kan u daarbij helpen.

Nou, waarover gaat het dan wel vandaag? Dat is het besluit tot opheffen van de geheimhouding en daarmee maakt u ook de weg vrij voor het openbaar maken van de nieuwe overeenkomst. De Statenvoordracht over die nieuwe overeenkomst kunt u dan vervolgens ook snel tegemoetzien. Het is mijn rol – en dat zal ik ook doen – om toe te zien dat het debat van vanmiddag zich richt op de vraag die voorligt. Dat is of u kunt instemmen met het opheffen van de geheimhouding van de stukken die in het besluit zijn genoemd, met uitzondering van de gegevens die ook in het besluit zijn genoemd. Dat ontwerpbesluit hebt u samen met de Statenvoordracht vanmorgen ontvangen in het College. Ze zijn opgenomen in iBabs.

We hebben in het presidium geen spreektijd afgesproken. Dus ik zou u willen voorstellen dat we de gebruikelijke formule hanteren die geldt bij een volledig debat. Dat is twee minuten per fractie. Is daar bezwaar tegen? Ik stel vast dat dat niet het geval is.

Conform besloten.

3. Bespreekpunten

A. Voordracht: Het opheffen van de geheimhouding inzake de overeenstemming op hoofdlijnen CHP-ARZ

De VOORZITTER: Dan gaan we nu starten met de beraadslaging over de voordracht en over het ontwerpbesluit en over het opheffen van de geheimhouding. Ik zou eerst het woord willen geven aan de vertegenwoordiger van GroenLinks. Is dat mevrouw Van Hoorn?

Mevrouw VAN HOORN (GroenLinks): Ja voorzitter, dat ben ik – dank u.

GroenLinks stemt in met dit voorstel. Wij zijn voorstander van het opheffen van de geheimhouding, met uitzondering van de wens van de Combinatie Herepoort in verband met de details die betrekking hebben op haar aandeel. Dit alles omwille van de voortgang van de Aanpak Ring-Zuid. De afgelopen maanden is door de betrokken partijen heel hard gewerkt aan een plan voor de goede voortgang. De geheimhouding van de afgelopen zomer was nodig om ervoor te zorgen dat er geen schade aan bedrijven of personen toegebracht kon worden en is daarmee als vanzelfsprekend voor ons onderdeel geweest van een zorgvuldig proces.

Nu er een nieuwe vaststellingsovereenkomst ligt, kan de geheimhouding er dus grotendeels af en kunnen de burgers van de provincie Groningen, de weggebruikers en de omwonenden met een gerust hart ademhalen, omdat we voort kunnen gaan met het project.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Ik wil even weten van GroenLinks waarom zij denken dat iedereen met een gerust hart verder kan met Ring-Zuid. Want er zijn onzekerheden gegeven.

Mevrouw VAN HOORN (GroenLinks): Wij hebben allemaal ook een heel fijne informatieve sessie gehad waaruit duidelijk is op te maken dat er bij dit soort grote projecten onzekerheden zijn. Daar ontkomen we niet aan. Ik ben ervan overtuigd dat die onzekerheden goed geborgd zijn. Daarom hebben we er vertrouwen in.

De VOORZITTER: Bij de regeling van werkzaamheden heb ik duidelijk gemaakt dat dit een lijn van het debat is die we niet verder gaan voortzetten. De heer Ram.

De heer RAM (PVV): Een vraag over de geheimhouding. GroenLinks kiest er nadrukkelijk voor om het gedeelte van de Herepoort helemaal geheim te houden. Wij pleiten voor een publieke openbare discussie. Die is veel belangrijker dan het belang van de aannemer. Hoe kijkt GroenLinks daartegenaan – via de voorzitter?

Mevrouw VAN HOORN (GroenLinks): Ook hiervan denken wij dat omwille van de voortgang van het project het het makkelijkste is en de beste manier is om aan te pakken. Vandaar dat wij voor het voorstel zijn dat hier voorligt.

De heer RAM (PVV): Maar ja, u kiest dan voor het gemak – om het zo maar te zeggen. Maar de vraag is dan hoe hoog u het publieke belang van de burger acht. Het gaat hier toch ook om het gemeenschapsgeld waar we later over gaan spreken in een andere Statenvergadering? Dus welk belang hecht u aan het publieke belang van de openbaarheid en de transparantie van het democratische proces?

Mevrouw VAN HOORN (GroenLinks): Dat is heel eenvoudig. Op het moment dat de partijen die erbij betrokken zijn en die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het project, hierover overeenstemming hebben kunnen vinden, dan betekent het dat er voortgegaan kan worden met het project. Dat is weer in het belang van alle omwonenden en het publiek.

De heer ROEMERS (PvdA): Nu is aan de orde of we gaan instemmen met de voordracht zoals die nu voorligt. Op basis van de voordracht kunnen wij instemmen met dit voorstel en kunnen wij daarmee de geheimhouding opheffen. De resultaten zijn er en daarmee is de geheimhouding voor de stukken, zoals voorgesteld, niet langer nodig.

De heer OSSEWEIJER (FvD): Ja, er is net al een interruptie geweest vanuit de PVV die denk ik grotendeels reflecteert hoe wij ertegenaan kijken. Wij zijn voor volledige openstelling en volledige opheffing en kunnen daarmee dus ook niet meegaan in het voorstel dat er nu ligt. Wij denken dat het inderdaad van het publieke belang is dat er volledige openheid is, ook vanuit de Combinatie Herepoort. Dit gaat om grote bedragen, grote zaken en daar moet openheid van beide kanten over komen, zodat erover gesproken kan worden. Dat is eigenlijk een beetje het standpunt zoals we er in juli vorig jaar ook voor stonden.

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): Eerder heeft mijn fractie over de geheimhouding van deze stukken al eens verzucht: ‘kennis vermeerdert smart’. Maar ‘gedeelde smart is halve smart’. Daarom is onze fractie opgelucht dat we de geheimhouding van deze stukken nu kunnen opheffen. Daardoor kan eenieder die betrokken is en kunnen alle Groningers kennisnemen van de overeenkomst met de aannemer van de Zuidelijke Ringweg en de gekozen oplossing. Daardoor staat ons niets meer in de weg om hierover met de gehele Staten te debatteren.

Onze fractie benoemt wel graag dat het jammer is dat de aannemer eist om geheimhouding over de eigen bijdrage in stand te houden. Natuurlijk laat niemand zich graag in de portemonnee kijken. Maar bij de uitvoering van een openbaar werk, dat zo veel vertraging oploopt, past ook transparantie.

In de voordracht is door de landsadvocaat uiteengezet dat het verstandig is deze eis wel te respecteren. Voor vandaag zal onze fractie dat doen. Maar wij zien graag dat onze Staten zich eigenstandig laten informeren over deze specifieke situatie. Wellicht dat we professor Munneke daarvoor opnieuw om advies kunnen vragen.

De heer RAM (PVV): Ik ben wel blij met het standpunt dat de ChristenUnie geeft, dat ze voor volledige transparantie is, maar in dit geval daar dan helaas niet voor kiest. Maar wat mij een beetje puzzelt, is het volgende. Zolang wij niet weten wat het aandeel is van de Herepoort in deze bijdrage, kunnen wij niet spreken over het hele stuk. Want die onzekerheden kunnen we dan niet benoemen. Hoe ziet de ChristenUnie dan dat gedeelte van die onzekerheden in het debat dat we gaan voeren?

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): Vooropgesteld: het zou het mooiste zijn als alles openbaar was. Maar dat is geen antwoord op de vraag van de heer Ram. Die vraagt: hoe kan er dan toch

democratische controle plaatsvinden? Nou, volgens mij zijn wij gekozen om als provinciebestuur te controleren. Dat kan met de openheid die nu gegeven wordt.

De heer ZWART (PvhN): Het valt mij op dat de PvdA en de ChristenUnie beide spreken over het opheffen van de geheimhouding. Maar laten we wel wezen: we praten niet over het opheffen van de geheimhouding. We praten over het deels opheffen van de geheimhouding. Dat maakt wel degelijk uit. Dus laten we nou asjeblieft niet doen alsof het allemaal zo transparant is en dat alles nu openbaar wordt, want dat is niet zo. Kunnen PvdA en ChristenUnie in dat oogpunt hun bijdrage niet beter veranderen?

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): Nou, als de heer Zwart nou goed geluisterd had, had hij nou net gehoord dat in mijn bijdrage werd gezegd dat wij blij zijn met de openheid, maar dat het jammer is dat er ook nog een deel van de geheimhouding in stand blijft.

De heer ZWART (PvhN): Ja, maar de deur is open of de deur is dicht. Op het moment dat we spreken over de geheimhouding, ook al is dat nog maar een klein deel, dan is er nog steeds sprake van geheimhouding. En dat is nou juist wat zou moeten veranderen. Is de ChristenUnie het daar niet mee eens?

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): Nou, zoals al is gezegd: in de voordracht staat duidelijk dat de landsadvocaat anders adviseert. Wij gaan niet over één nacht ijs. Mijn fractie vindt het te snel om, als we ’s ochtends een voordracht krijgen, ’s middags al een oordeel klaar te hebben dat in strijd is met het advies van de landsadvocaat, in tegenstelling tot andere fracties in onze Staten. Dus wij laten ons graag eerst informeren, voor daar afzonderlijk een standpunt over in te nemen.

De heer MASTENBROEK (SP): Ik denk dat het pijnpunt inmiddels uit de voorgaande reacties al wel duidelijk is. Er zal straks mede namens mijn fractie een amendement worden ingediend door de PVV om alle informatie direct en volledig openbaar te maken. Wij horen ook wel wat de coalitiepartijen daar nu al over zeggen, dus dat amendement zal het vast niet halen. Wij vinden het dan ook kwalijk dat de voordracht er ligt zoals die er ligt. Want dat blijft het beeld geven dat er iets te verbergen is, dat er wantrouwen is, dat de deal voor de provincie een niet zo’n beste deal is. Dat is in algemene zin onwenselijk, maar vooral ook in dit dossier.

Wij hebben lang – hoewel ‘lang’, we hebben de voordracht pas vanmorgen gekregen – getwijfeld of we tegen de nu voorliggende voordracht moeten stemmen. Maar dat zullen wij uiteindelijk niet doen. Anderen hebben geheimhouding opgelegd. Daar waren wij toen niet voor. Wij willen die er helemaal af. Dat zal nu waarschijnlijk deels gaan gebeuren en dat is zeker een stap in de goede richting. Maar de rest moet snel volgen. Iedere zweem van geheimzinnigheid moet uit dit dossier verdwijnen.

De heer BAKKER (VVD): De SP zegt dat het er volledig af moet. Hoe beoordeelt de SP dan het advies van de landsadvocaat dat als je dat doet, je daarmee als Staten een risico loopt? Vindt de SP dat niet aanwezig? En heeft de landsadvocaat dat onterecht te berde gebracht of vindt u dat niet belangrijk?

De heer MASTENBROEK (SP): Nou, ik denk een beetje van beide. Wij vinden in ieder geval de openbaarheid belangrijker. Er zal een risico zijn, er zijn overal risico’s en die zijn er altijd. Maar er is denk ik een groot goed gediend met het openbaar maken van dit soort informatie, namelijk het openbare karakter van het besteden van publiek geld. Dat is net ook al door anderen gezegd: het gaat om onwijs veel geld dat uit publieke middelen betaald wordt en daar moet je gewoon open over zijn. En het maakt uit wat de Combinatie Herepoort eventueel doet voor hoe wij het moeten beoordelen. Maar daar gaan we het later over hebben: wat de provincie doet. Dus het is voor het plaatje en voor een goede discussie over de vaststellingsovereenkomst ook gewoon van belang.

De heer BAKKER (VVD): De SP zegt dat het van belang is dat je juist het provinciale deel openbaar moet doen. Maar dat je het publieke deel, waar de SP het over heeft, openbaar moet doen, is gewaarborgd bij dit voorstel. Want alles wat met het publieke deel te maken heeft, met de provincie te maken heeft, wordt openbaar. Dus de reden dat u zegt dat het volledig openbaar zou moeten omdat het om publiek geld en omdat het om het publieke deel gaat: daar wordt aan tegemoetgekomen. Bent u dat met mij eens?

De heer MASTENBROEK (SP): Nou nee, dat ben ik niet met de fractie van de VVD eens. Maar het wordt een beetje een moeilijke discussie omdat ik niet zo veel mag vertellen over waar wij net over geïnformeerd zijn. Maar laten we nou eens aannemen dat het een vaststellingsovereenkomst is en dat daar een bijdrage van de provincie in staat. De redelijkheid van die bijdrage kan ik alleen maar beoordelen als ik ook zie wat de andere partijen in dit dossier hebben gedaan. Die informatie gaan we nu niet krijgen. Natuurlijk is het zo – wat de ChristenUnie ook een beetje zegt – dat we het daar nog wel eens over kunnen hebben en laten we het er 3 februari alsnog over hebben. Maar als wij vandaag niet voor een volledige openbaarheid van alles besluiten, dan kunnen wij op 3 februari het inhoudelijke debat op dit punt niet goed voeren. Dat vinden wij een groter belang dan het kennelijke belang van een private partij om geheimzinnig te doen over wat zij niet doorbelasten. Ik vind dat überhaupt geen belang, eerlijk gezegd.

De VOORZITTER: De heer Bakker heeft genoeg antwoord gehad?

De heer BAKKER (VVD): Nou, we zijn het niet eens, voorzitter, maar goed…

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): De heer Mastenbroek kondigt een amendement aan waarbij hij vindt dat alles openbaar moet worden, ook de delen van stukken waarover de landsadvocaat adviseert dat niet te doen. Wat vindt de heer Mastenbroek van het voorstel om ons daar eerst zelfstandig over te laten informeren?

De heer MASTENBROEK (SP): Nou ja, wij vinden dat goed. Wij vinden dat wellicht dan *second best* – op z'n goed Gronings. Wij vinden dat er nu geen sprake is van vertrouwelijke beschikbare bedrijfsgegevens die wij zouden moeten beschermen. Dus in zoverre vinden wij dat dit allemaal openbaar moet. Als de Staten vandaag besluiten om de openbaarheid helemaal te besluiten, met uitzondering van dat punt – dus dat je dit punt niet openbaar kunt maken – dan willen wij het dan graag nog nader over hebben. Dan willen wij ook graag een goed advies daarover nog krijgen van deze en gene. Dus wij steunen dat zeer. Ik denk dat dat ook de lijn moet zijn, hè? Wij moeten het daar verder over hebben. Want dit is onvoldoende voor mijn fractie in ieder geval.

De heer BAKKER (VVD): De VVD is in principe voor openheid en zeker voor openbaarheid. Wij zijn het dan ook eens met het Collegevoorstel, waarbij heel nadrukkelijk het publieke deel, waar wij verantwoordelijk voor zijn, openbaar wordt. Wij hebben ook heel goede nota genomen van het advies van de landsadvocaat dat je risico's loopt op het moment dat je tot een volledige openbaarheid komt. Wij vinden ook dat wij moeten meenemen in de afweging om tegemoet te komen aan de eis van de aannemer om aan het private deel dat er in zit, bescherming te geven. De grootte van het risico staat er niet bij, maar het kan dusdanig groot zijn dat het volstrekt onverantwoord is om te zeggen dat wij dat risico maar gaan lopen en wij het volledig openbaar maken. Dus wij zijn het eens met het Collegevoorstel om het grootste deel van de geheimhouding op te heffen en daarmee de weg vrij te maken om in alle openbaarheid de nieuwe overeenkomst die er ligt, te bespreken.

De heer RAM (PVV): Een vraag – of eigenlijk twee vragen aan de VVD. Ten eerste toch een principiële vraag. Vindt de VVD niet dat elke aanbesteding en elke opdracht van zulke omvang niet gewoon openbaar zouden moeten zijn bij voorbaat en dat we dat moeten vastleggen in een overeenkomst als een partij die sluit – ook als een private partij die sluit?

De tweede vraag is: is het publieke belang van een openbaar debat niet groter dan het private belang? Waarom kiest de VVD daarvoor?

De heer BAKKER (VVD): Van elke aanbesteding de ins en outs openbaar maken: kijk, dit is niet een gewone aanbesteding in aanvang. Hier zijn problemen onderweg ontstaan, waarbij is geprobeerd risico's nader in beeld te brengen en te verdelen over de partijen. Ik kan mij heel goed voorstellen dat als je daarin komt, de aannemer zegt dat hij in het deel van het risico dat naar hem doorgeschoven wordt, beperkingen wil aanbrengen.

Dan is de tweede vraag: dit zijn publieke betalingen en moet het dan niet altijd openbaar zijn? Het publieke deel – dat wil zeggen wat wij moeten betalen en hoe dat is samengesteld – is volstrekt openbaar. Dat is namelijk wat wij straks – althans, als daar een meerderheid voor is – gaan besluiten.

De heer RAM (PVV): Nou ja, het punt dat wij als PVV maken, is dat wij niet in de openbaarheid kunnen spreken over gehele gedeelte en als gevolg daarvan niet de afweging kunnen maken over wat nou echt publiek zou moeten zijn volgens ons en wat privaat zou moeten zijn. Die discussie kan nu

niet gevoerd worden. Dus het is niet in alle openbaarheid. We moeten dan die geheimhouding ondertekenen om daar überhaupt inzage in te krijgen. Ziet de VVD dan niet een dilemma?

De heer BAKKER (VVD): Nou, dat moet ik misschien toch even terug naar het college dat wij gehad hebben. Daarin is nadrukkelijk gezegd dat ook al is er sprake van beslotenheid, de gekozen volksvertegenwoordigers heel goed hun controlerende taak kunnen uitoefenen als er sprake is van een deel beslotenheid. Dat is ons heel nadrukkelijk voorgehouden. Dus als u zegt dat u die controlerende taak niet kunt uitvoeren als op een deel nog beslotenheid ligt, dan is dat niet zo.

De VOORZITTER: Zullen we de rest bewaren voor uw eigen inbreng, meneer Ram? Dan ga ik nu door naar de heer De Wit.

De heer DE WIT (CDA): Wij kunnen instemmen met de opheffing van de geheimhouding van het publieke deel. De CDA-Statenfractie hecht veel waarde aan de openbaarheid van deze stukken. Dat was eerder niet mogelijk omdat de openbaarheid van deze stukken de onderhandelingspositie van de provincie kon schaden. Maar in deze situatie lijkt het ons goed om de geheimhouding op te heffen, zodat er in de openbaarheid door ons over gesproken kan worden.

We vinden het jammer dat de aannemer ervoor kiest om het eigen deel geheim te willen houden. Het lijkt gezien de reactie van de landsadvocaat goed om deze wens voor nu te accepteren en bijvoorbeeld professor Munneke te vragen of en zo ja, welke mogelijkheden wij hebben. Of om in de woorden van meneer Zwart te spreken: te onderzoeken of de deur helemaal open kan zonder gevolgen.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Op het moment dat je een aanbesteding doet van 388 miljoen inclusief en je weet wat nu het eindplaatje is, dan mag je ook best op de blaren zitten. Als we dan kijken naar de transparantie, die er nu maar voor een deel is, dan vinden wij dat teleurstellend. Als je kijkt naar de totale kosten die deze Ring dan oplevert, zijn die voor ons niet helder, omdat er nog een deel blijkbaar niet openbaar mag worden. Als we alles bij elkaar optellen: het feit dat we jaren aan het bakkeleien zijn met deze aannemerscombinatie, dat we er een half jaar over doen om een akkoord op papier te krijgen, dat de aannemerscombinatie, hoorden we net, het hele akkoord niet openbaar wil hebben en nu aangeeft dat zij haar eigen deel niet openbaar wil hebben, dan geeft dat voor ons niet zo veel vertrouwen voor de toekomst.

Al met al willen wij dat alles openbaar is. Als we dan kijken naar de verwoording van de landsadvocaat in het stuk, dan staan er nogal wat voorbehouden in. ‘Het kan’, ‘je moet ook rekening houden met de belangen van de Combinatie’: dat is een beetje de onderbouwing van het verhaal. Dan vind ik dat niet dusdanig hard dat ik vind dat dat geheim moet blijven. Daarom pleit de fractie van Groninger Belang voor het openbaar maken van alle stukken en niet voor een deel van de stukken zoals in het voortel staat. Daarom zullen wij ook samen met de Partij voor de Vrijheid een amendement indienen om te zorgen dat alle stukken openbaar worden.

De heer GERRITS (D66): De D66-fractie is blij dat we de discussie over de vaststellingsovereenkomst nu kunnen gaan voeren. Dat kan nu in de openbaarheid als we de geheimhouding opheffen. Daarom stemt D66 in met de voordracht. Het is daarbij jammer dat de openbaarheid niet volledig is. Private belangen, die we ook erkennen, schuren met publieke waarden. Vandaar ook de instemming met het vragen van advies om te vragen of op termijn wellicht dit op een andere manier kan. Het is overigens niet de verwachting dat je dan meteen kan zeggen dat het voor een bepaalde datum geregeld moet zijn. Dus voor nu stemmen we gewoon in met de voordracht zoals die op tafel ligt.

De heer RAM (PVV): Voor de PVV-fractie is het al jaren het geval dat wij volledige openbaarheid willen over alle stukken betreffende de Zuidelijke Ring. Wij hebben voorheen, sinds 2011, al gewaarschuwd voor overschrijdingen van het gedeelte waar nu de overschrijdingen zijn, namelijk de verdiepte ligging. Zonder verder in te gaan op de realisatie van het nieuwe besluit dat er is, lijkt het erop dat nu verdergaat op de oude voet: alleen maar meer geld erbij.

Daar zijn wij het volledig mee oneens. We willen het debat kunnen voeren over al die verschillende onderdelen in de volle breedte en ook het publieke belang kunnen afwegen als het gaat om het democratische proces en het informeren van burgers. We weten hoe het gaat als het misgaat, als je dingen niet in de openbaarheid brengt. We hebben daar landelijk nu een affaire over als dat niet gebeurt en wat daar allemaal misgaat, dus dat wil ik ook even aan iedereen meegeven. Dat speelt ook op andere delen van Groningen als het gaat om het hele aardbevingsdossier: daar zit ook het punt van openbaarheid in dat veel beter kan.

Dus om daarvoor te pleiten zullen wij een amendement indienen om de geheimhouding volledig op te heffen en die dien ik namens alle oppositiepartijen bij dezen dan in.

De heer BAKKER (VVD): Hebben de indieners van dit amendement enig idee in wat voor risico's zij de provincie storten als dat verkeerd gaat? Want wij hebben beoordeeld dat het risico, als je dat doet, aanwezig is. Wij gaan daar niet in mee. Ik neem aan dat de indieners die afweging ook hebben gemaakt en dat ze dat risico daarmee accepteren. Dat houdt in dat ze voor zichzelf ook af moeten zijn gegaan hoe groot dat risico is en zij dat acceptabel vinden. Daar wilde ik graag antwoord op hebben.

De heer RAM (PVV): Ja, om daar antwoord op te geven: de PVV, en ook andere oppositiepartijen, waarschuwen nu al acht jaar voor de risico's van de Zuidelijke Ring. Acht jaar. Daarbij hebben wij continu de vinger op de zere plek gelegd. Om nu te zeggen: laten we nu maar niet over praten over deze majeure problemen die er nog steeds zijn en de onzekerheden met deze overeenkomst die er ook nog steeds zijn – ondanks dat er een overeenkomst is – dan vinden wij dat dit niet het publieke belang dient. Wij vinden dus het publieke belang zwaarder wegen dan het private belang. Daar zitten natuurlijk risico's aan. Wij zien ook dat er een privaat belang is – voor alle duidelijkheid, iedereen ziet dat. Maar de aannemers moeten zich ook realiseren dat zij zakendoen met een overheid waar gewoon in alle openbaarheid gesproken moet worden over alle ins en outs. Wij vinden als PVV – en ook alle andere oppositiepartijen – heel erg belangrijk dat dat in de openbaarheid komt, zodat we die afweging kunnen maken.

De heer BAKKER (VVD): Er wordt geen antwoord gegeven op mijn vraag. Ik heb het volgende gevraagd: als je met elkaar zo'n amendement indient, moet je een idee hebben over wat voor risico je spreekt en je bereid bent om dat te nemen. Mijn vraag was heel nadrukkelijk hoe groot dat dan is, want daar is blijkbaar over nagedacht. Is men bereid dat risico te nemen? Daar krijg ik geen antwoord op.

De heer RAM (PVV): Ja, ik heb namens de PVV net aangegeven dat wij dat risico dus anders inschatten dan de VVD dat doet en dat wij dat risico uiteraard nemen, om de volledige openbaarheid te hebben. Wij zeggen daarbij dus ook, om antwoord te geven op de vraag van de VVD, dat het publieke belang groter is dan het private belang.

De VOORZITTER: Ik heb één technisch probleempje, meneer Ram. In iBabs zie ik twee amendementen, allebei voorgesteld door de PVV. Eentje is 'Aanvullend voorstel opheffing geheimhouding' en het andere is: 'Volledige opheffing geheimhouding'. Die twee zijn zodanig familie van elkaar dat ik niet weet welke u nou hebt ingediend.

De heer RAM (PVV): Het gaat om de volledige opheffing van de geheimhouding.

De VOORZITTER: Dan is dat amendement ingediend. Dan verwerken we de indiening van amendement 12 in de administratie.

De heer BAKKER (VVD): Ik heb nog een vraag in aanvulling op die risico-inschatting. De PVV zegt: wij kunnen op deze manier hier niet over debatteren. Gaan de PVV en de andere indieners vervolgens, als dit aangenomen wordt, verder niet meedoen aan het debat dat nog volgt?

De heer MASTENBROEK (SP): Mag ik een punt van orde maken? Dat was namelijk in de vorige vragenronde ook al aan de hand: er wordt een vraag gesteld aan 'de indieners' en die wordt vervolgens beantwoord door de PVV. Ik zou hem ofwel graag een vraag aan de PVV willen laten stellen, ofwel alle indieners de gelegenheid geven om de vraag te beantwoorden. Want ik wil ook opgemerkt hebben dat het antwoord van de PVV op de vorige vragen niet een-op-een voor mijn fractie geldt.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat dit een gesprek was tussen de heer Bakker en de heer Ram, nadat de laatste het amendement heeft ingediend. Hij spreekt namens de PVV. Dus ik zou graag willen voorkomen dat elke mede-indiener alsnog het woord krijgt om zijn of haar eigen toelichting te geven. Dan loopt het uit de hand.

De heer MASTENBROEK (SP): Maar de heer Bakker vraagt wel naar 'de indieners'.

De VOORZITTER: Ja, en hij bedoelde de PVV – dat weet ik zeker. Zullen we hier eens bij laten? De heer De Wit.

De heer DE WIT (CDA): Een rechtstreeks vraag aan de heer Ram van de PVV. Het is een vervolgvraag op die van meneer Bakker. Heeft de PVV laten onderzoeken wat de mogelijke gevolgen kunnen zijn? Want dan zou ik graag willen weten wat de uitkomsten daarvan zijn.

De heer RAM (PVV): Ja, het is een beetje vragen naar de bekende weg – om het zo maar te zeggen. We hebben dit voorstel van dit College vanochtend gehad. En u vraagt dan vervolgens of wij een uitgebreid onderzoek hebben gedaan naar alle risico's en alle ins en outs die er mogelijk zijn. Dat kunnen we natuurlijk nooit doen op zo'n korte termijn. We hebben een paar uur de tijd gehad om daarnaar te kijken. Dat is ook gelijk direct mijn punt: aangezien het gedeeltelijk niet openbaar is, hoe kunnen we ooit dat onderzoek doen? Er ligt nog steeds een gedeeltelijke geheimhouding op waarschijnlijk, als de Staten zo besluiten. Dus hoe kun je dat dan in alle openbaarheid doen? Dat is het hele punt van ons voorstel.

De heer DE WIT (CDA): Volgens mij heeft professor Munneke daar juist heel veel uitleg over gegeven, namelijk dat wij als volksvertegenwoordigers wel zelf kunnen kijken naar die informatie en een afweging kunnen maken. Ik heb inderdaad ook op deze korte termijn geen afweging kunnen maken in wat de risico's zijn op het moment dat we het openbaar maken. Ik snap ontzettend goed het punt dat u wilt maken. Maar tegelijkertijd, op het moment dat er zo veel onduidelijkheid, waarom is er dan zo veel stelligheid bij de PVV dat het toch allemaal nu openbaar moet?

De heer RAM (PVV): Nou, daar heb ik al eerder antwoord op gegeven – dit als antwoord op het CDA. Wij zeggen al acht jaar dat er volledige openbaarheid moet zijn en al acht jaar dat er grote risico's zijn aan dit project. Vanwege de verkeerde keuzes die gemaakt worden in dit project, vanwege die verdiepte ligging enzovoort. Ik wil niet te ver inhoudelijk ingaan op die punten. Maar dat publieke belang, om die afweging te maken of je daarmee door wilt gaan, kunnen we op dit moment op 3 februari ook niet doen, omdat we dat gedeelte van de Herepoort niet kennen. Dus ons grote bezwaar is dat we die politieke afweging daarover niet kunnen maken. En daarnaast is er de afweging van het publieke belang dat de burger ook geïnformeerd moet kunnen worden over de kosten van dit hele project.

De heer DE WIT (CDA): Ja, een slotvraag. Dus voor de PVV is het publieke belang zo belangrijk dat het niet uitmaakt wat eventueel de gevolgen kunnen zijn van dat publieke belang?

De heer RAM (PVV): Ja, dat is een samenvatting die ik volledig niet deel. Wij schatten de risico's anders in dan het CDA. Wij vinden dat een Herepoort gewoon ook openbaarheid van zaken moet geven. Ze weten dat ze met een overheid zakendoen en daar moeten ze zich ook naar voegen, vindt de PVV.

De heer ZWART (PvhN): Met gepaste vreugde heeft de Partij voor het Noorden kennisgenomen van de veranderende geheimhoudingssituatie rondom de Ring-Zuid. In juli 2020 was de Partij voor het Noorden een van de partijen die de algehele geheimhouding rondom de Ring niet heeft geaccepteerd. Op zaken die het algemene Groningse belang dienen en de Groningse portemonnee treffen, moet je als controlerende Statenpartij je taken serieus blijven nemen en de controlerende taak in de openheid kunnen uitvoeren. De Partij voor het Noorden heeft in de afgelopen maanden met de SP, de VVD en het CDA in samenwerking gezocht naar oplossingen. De geheimhouding – er niet over kunnen spreken, dus het niet kunnen controleren van een van de grootste projecten in Groningen – heeft inderdaad nu lang genoeg geduurd.

Tot onze verbazing blijft een aantal zaken nog wel gelden onder de geheimhouding. Wij hebben nu bereikt dat zaken zo veel mogelijk in de openbaarheid komen en dat laatste stukje hoort er wat ons betreft ook bij. De heer De Wit citeerde mij al: 'De deur is open of de deur is dicht'. Een beetje geheimhouding is geen geheimhouding. Dus toch nog een deel geheim vinden wij niet passend en wij vragen daarom de gedeputeerde, hier nog eens goed aandacht aan te besteden en zich serieus af te vragen of dit echt niet anders kan. Dan zouden we kunnen instemmen, nu niet. Informatie wel ontvangen en niet kunnen gebruiken, vinden wij onwerkbaar en niet-passend.

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): Begrijp ik het van de heer Zwart nu goed dat zijn fractie niet kan instemmen met de voordracht?

De heer ZWART (PvhN): Inderdaad, zolang er geheimhouding is – een beetje geheimhouding vinden wij ook geheimhouding – verandert er wat betreft niks. Want ook vroeger hielden we zaken geheim voor elkaar en andere zaken weer niet. Wie bepaalt nu op dit moment wat er geheim gehouden wordt zonder dat we daar inzicht in kunnen hebben? We praten hier specifiek over de Ring-Zuid, maar er is mogelijk meer in de toekomst en daar zit dezelfde discussie. De Partij voor het Noorden is pertinent tegen de geheimhouding voor openbaarheid van deze volksvertegenwoordiging. Dus 'nee'.

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): Meneer Zwart, wie bepaalt er nu wat openbaar is en wat niet? Dat doen wij, dat doen de Staten hier vanmiddag. Is het niet vreemd dat de Partij voor het Noorden zich al een half jaar terecht zorgen maakt over de geheimhouding op dit dossier, maar nu verkiest alle stukken openbaar te maken in plaats van alle stukken, op een enkele passage na?

De heer ZWART (PvhN): Zeer bedankt, heer Geijtenbeek, want dit is een heel mooie vraag. Want daar kunnen we lang en uitgebreid over discussiëren. Nu zal de voorzitter zeggen dat we dat niet moeten doen. Maar als wij praten over geheimhouding en wij praten over controle vanuit de volksvertegenwoordiging zoals wij dat doen, dan willen wij openbaarheid hebben van alle stukken. Wij realiseren ons heel erg goed dat als wij niet meegaan met dit voorstel, wij in feite de geheimhouding in stand houden. Maar wij weten ook dondersgoed dat de coalitiepartijen met hun 25 stemmen zeer waarschijnlijk wel de geheimhouding zullen opheffen conform de voordracht. Wij willen ten principale zeggen dat wij tegen alle vormen van geheimhouding zijn zolang het dit soort zaken in de volksvertegenwoordiging betreft.

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): Ten slotte. Dus ik kan concluderen dat de heer Zwart vertrouwt op de verstandige besluiten van de coalitie en op hun stemgedrag? En daardoor de vrijheid voelt om iets te stellen wat hij misschien niet het meest verstandig vindt?

De heer ZWART (PvhN): Nou, zoals we de laatste twee jaar wel vaker tegenover de coalitie hebben gestaan, zijn er meerdere besluiten genomen door de coalitie die wij als oppositie absoluut niet verstandig gevonden hebben. Dat weet de heer Geijtenbeek ook wel en dat is ook de reden waarom wij zo nu en dan nog steeds discussies hebben over een aantal zaken waar de oppositie het niet mee eens is. Maar aangezien de coalitie sterk alle gevallen blokkeert dat er vanuit de oppositie zinnige voorstellen komen, kunnen wij vertrouwen op het feit dat ook de coalitie hierin een onverstandige beslissing neemt.

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): Begrijp ik het van de heer Zwart nu goed dat zijn fractie niet kan instemmen met de voordracht?

De VOORZITTER: Meneer Gerrits?

De heer GERRITS (D66): Laat maar, voorzitter. Ik kan hier geen helderheid meer in krijgen.

Mevrouw VOERMAN (PvdD): Ik heb al heel veel wijze woorden gehoord – voornamelijk uit de oppositie, moet ik zeggen. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Zwart: volledige openheid vindt de Partij voor de Dieren van groot belang. Dat is in dit geval niet het geval en daarom hebben wij ook mede het amendement van de PVV ingediend.

De heer TEN HOOVE (50PLUS): Natuurlijk hebben wij vandaag een goede vooruitgang bereikt. Maar de geheimhouding blijft er wel op. Weliswaar gedeeltelijk, maar wij kunnen daar niet mee instemmen. Onze politieke partij geeft heel duidelijk aan dat wij nooit, maar dan ook nooit mee zullen doen in welke vorm van geheimhouding dan ook. Dat hebben wij de afgelopen maanden natuurlijk ook gezegd.

Wat voor ons belangrijk is – dat is net ook al een paar keer gezegd – is hoe wij in de toekomst nou een debat kunnen voeren waar gedeeltelijk nog geheimhouding op ligt en waar we straks in alle openbaarheid over moeten praten. Natuurlijk kunnen wij ook als 50PLUS naar de Statenkast toe gaan en kijken wat erin zit. Meedoen daaraan gaan wij echter niet. Wij blijven bij het standpunt: als er één keer geheimhouding is zoals het nu voorligt, zijn we daartegen.

En dan wil ik er nogmaals de nadruk op leggen dat het natuurlijk belangrijk is dat het publieke deel nu openbaar is – dat is heel duidelijk gezegd – met een fikse scheur aan de broek van de gedeputeerde. Maar daar zullen we op een later moment wel op ingaan. Wij vinden het dan ook het

allerbelangrijkste dat er volledige openbaarheid is en we zullen dan ook meestemmen met het amendement dat is ingediend.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Dan debuteert vandaag namens Code Oranje de heer Pestman. Aan hem is het woord.

De heer PESTMAN (Code Oranje): Is dit mijn nieuwe *maidenspeech*, voorzitter? Of zal ik maar gewoon zeggen wat ik wil zeggen?

De VOORZITTER: Nou, het is fijn als u daarbij in beeld komt.

De heer PESTMAN (Code Oranje): O, excuus. Ik zat niet op mijn werkkamer, dus misschien dat dat mij ervan weerhield om de camera aan te zetten.

Ten eerste ben ik van mening dat in de overeenkomst de geheimhouding er een beetje bij inschiet en wat daar het doel van is, dat hebben we van de coalitiepartijen wel gehoord. Toch ben ik het er niet mee eens dat die overeenkomst binnen de geheimhouding blijft, omdat we eigenlijk een totaalbeeld van de kostenoverschrijding van een project moeten hebben dat voor 400 miljoen aangenomen is en waar het nu strandt. En we moeten ook kijken of de pijn wel eerlijk verdeeld is en daar hebben de belastingbetalers gewoon recht op.

De VOORZITTER: Dan geef ik nu namens het College het woord aan gedeputeerde Gräper.

Mevrouw GRÄPER (gedeputeerde): Ik denk dat het debat dat tussen de partijen heeft plaatsgevonden, wel een goede weergave is van de zoektocht die wij ook als College hebben doorlopen. Op het moment dat je vraagt om geheimhouding, vraag je veel. Niet alleen van de Staten maar ook van de mogelijkheden die je hebt om als College in de publieke omgeving verantwoording af te leggen voor de keuzes die je maakt. Ik denk dat we vaker met elkaar gedeeld hebben dat we eigenlijk het instrument van het opleggen van de geheimhouding tot een minimum zouden moeten willen beperken, omdat je op die manier het democratische proces en het democratische debat het meest rechtdoet.

Wij hebben met elkaar rondom het bekrachtigen van de geheimhouding daar ook uitgebreid met elkaar over gediscussieerd. Wij hebben toen ook – zo staat het ook in de voordracht – aangegeven dat wanneer er een vaststellingsovereenkomst ligt, er veel meer informatie beschikbaar zou kunnen komen voor dat publieke debat, om dat ook in de openbaarheid te voeren. Dat is ook waarom wij de voordracht aan u hebben voorgesteld zoals die nu voorligt.

In dat proces zit je in een continue weging tussen aan de ene kant het belang waar je ook als overheid denk ik rekenschap heb te geven, namelijk het belang van derden met wie je samenwerkt. Als overheid kan het nooit zo zijn dat je blind kunt zijn voor de belangen van derden en je enkel en alleen aan je eigenbelang kunt denken. Maar je moet daar een plek en rekenschap aan geven. Tegelijkertijd, is er het eigenbelang dat je hebt om zo veel mogelijk in de openbaarheid aan het democratische proces vorm en invulling te geven. Om die reden hebben wij ook gemeend dat wat normaal gesproken gebruikelijk is bij dit soort grote projecten – namelijk dat vaststellingsovereenkomsten niet openbaar zijn – geen rechtdoet aan de politieke context waarin wij met elkaar gesproken hebben over de Aanpak Ring-Zuid: de nadrukkelijke wens die wij heel goed begrijpen en die wij ook zelf voelen om in de openbaarheid dat debat te voeren. Ik denk dat de heer Munneke ook in zijn college op gegeven moment ook aangegeven heeft: wij hebben heel specifiek gekeken naar wat nou echt noodzakelijk is vanuit het bedrijfsbelang wat geheim zou kunnen blijven en wat je daar maximaal openbaar van kunt maken in het belang van dat democratische proces.

Dat dat een ingewikkelde puzzel is, toont het debat van daarnet ook wel aan. Dat daar voors en tegens in zitten en dat dat echt wel een zoektocht is, dat geeft het debat ook wel weer. Dat is ook de zoektocht die en het debat dat wij onderling met elkaar gevoerd hebben. Wij hebben daarbij ook advies gevraagd aan de landsadvocaat. U ziet dat ook terug in de voordracht die u ziet. Wij zijn mening dat het te rechtvaardigen is dat daar waar het gaat om het eigen deel van Herepoort – net zo goed als dat ook in andere gevallen geldt, wij willen nooit hoe de precieze financiële huishouding van de partij waarmee wij samenwerken op alle aanbestedingen die wij doen – ook in het geval van verlies dat niet op die manier in de openbaarheid hoeft. De Statenleden zijn in staat vanuit hun verantwoordelijkheid – daar heeft de heer Munneke volgens mij ook een aantal opmerkingen over gemaakt – om de kennis tot zich te nemen en daarmee ook de afweging te maken in hoeverre zij de bijdrage vanuit de publieke kant een redelijke bijdrage vinden in de overeenkomst die we met elkaar gesloten hebben. Op basis daarvan zijn zij ook in staat een oordeel te vellen over of de publieke

bijdrage een terechte bijdrage is. Alle informatie over de publieke kant van de vaststellingsovereenkomst zal met de voordracht die nu voorligt, ook openbaar worden. Ik kijk enorm uit naar het debat dat wij daar dan vervolgens met elkaar over kunnen voeren. Die afweging hebben wij ook gemaakt en dat is ook de reden waarom wij het voorstel hebben gedaan zoals wij dat hebben gedaan. Om die reden ontraden wij ook het amendement dat nu op tafel ligt.

De heer PESTMAN (Code Oranje): Is de gedeputeerde het met mij eens dat wij op deze manier dus het werk van GS, ondanks dat er nu een vaststellingsovereenkomst ligt, niet kunnen beoordelen, omdat wij niet weten hoe de totale pijn is verdeeld en wat de totale overschrijding is? Onze controle wordt hier wel degelijk bemoeilijkt, want wij kunnen daar in een openbaar debat niet met u over spreken.

Mevrouw GRÄPER (gedeputeerde): Volgens mij heeft de wetgever om heel goede redenen de Staten niet alleen het instrument van openbare vergaderingen meegegeven, maar ook het instrument meegegeven van vertrouwelijkheid en geheimhouding. Dat instrument zetten wij in om op die manier de belangen van het bedrijf te behartigen, maar tegelijkertijd u in staat te stellen om wel die afweging te kunnen maken of de bijdrage die er vanuit de overheid gedaan wordt, een redelijke bijdrage is. Uiteindelijk ligt niet de vraag voor aan uw Staten of de bijdrage redelijk is. Maar de vraag ligt voor of u vindt dat de bijdrage van de overheid beschikbaar gesteld zou moeten worden voor het project, ja of nee. Dat debat en alle informatie die daarvoor nodig is, ligt op tafel. Daarvan kunt u straks in alle openbaarheid het debat ook voeren. Die afweging of het redelijk is of niet, kunt u met de instrumenten die u tot uw beschikking hebt, vanuit uw controlerende taak prima invullen.

De heer PESTMAN (Code Oranje): Laten we het hier maar bij laten, want dit wordt een ja-en-nee-verhaal, voorzitter. Dus laten we het hier maar bij laten. De gedeputeerde is duidelijk: die wil geen openheid.

De heer RAM (PVV): Is het College wel bereid om überhaupt aan de aannemer te vragen wat nu precies de onderbouwing is bij het niet-openbaar maken van het gedeelte van Herepoort, zodat wij daar kennis van kunnen nemen als Staten? Zodat wij dat kunnen onderzoeken?

Mevrouw GRÄPER (gedeputeerde): Ook het College had het liefst alle informatie openbaar gehad. Maar omdat het openbaar maken van alle informatie raakt aan het bedrijfsbelang, hebben wij Herepoort ook conform het beroep op lid 2g van artikel 10 van de Wob – u leest dat ook op de eerste pagina van de voordracht – gevraagd of wij deze informatie openbaar kunnen maken. Met dat beroep op dat artikel heeft Herepoort aangegeven dat het graag die informatie vertrouwelijk willen maken. Zoals ik net ook aangaf: voor Herepoort was dat het liefst de hele vaststellingsovereenkomst geweest. Wij zijn op basis van het belang dat wij hechten aan een goed openbaar debat, van mening geweest dat dat het overvragen van het belang van de aannemer ten opzichte van het belang van het openbaar debat. Maar waar het gaat over het specifieke deel als het gaat om de eigen bijdrage van Herepoort, heeft Herepoort aangegeven dat het dat absoluut besloten wil houden.

Wij hebben vervolgens de landsadvocaat gevraagd om dat te beoordelen. Oftewel: is het terecht dat Herepoort op basis van zijn bedrijfsbelang zich aan de hand van dit artikel beroept op de mogelijkheid of een verzoek doet om dat geheim te houden? Wij hebben denk ik als overheid ook een plicht om dat belang ook serieus mee te wegen en serieus te bekijken. Wij zijn van mening dat wij met enkel en alleen het vertrouwelijk houden van dat deel van de overeenkomst rechtdoen aan zowel het belang van het voeren van een zo goed mogelijk openbaar debat als tegelijkertijd ook verantwoordelijkheid nemen voor de belangen van anderen. Ik denk ook dat het aan de overheid is om dat te doen. Hadden wij dat liever anders gezien? Ja, ook wij hadden liever gezien dat alles openbaar gemaakt was. Maar wij hebben hier niet alleen rekenschap te geven aan ons eigenbelang, maar ook rekenschap te geven aan het belang van de partners met wie wij samenwerken.

De heer RAM (PVV): De vraag waar ik nog mee zit, is: waarom is dit niet in eerste instantie niet gewoon vastgelegd in de eerste realisatieovereenkomst, om de volledige openbaarheid als uitgangspunt te nemen voor het delen van de informatie over het hele project? Dit is dan toch een weeffout van het College zelf waar we nu tegenaan lopen, waardoor we dus die democratische controle niet volledig kunnen uitvoeren?

Mevrouw GRÄPER (gedeputeerde): Ja, nogmaals: uiteindelijk is dat een afweging aan u allen. Maar het College is van mening dat u de democratische controle naar alle volledigheid kunt uitoefenen. De

heer Munneke heeft in zijn presentatie c.q. college ook aangegeven dat er drie vormen zijn hoe je met informatie kunt omgaan. Wij kunnen als College bijvoorbeeld besluiten om überhaupt geen informatie te geven. We kunnen als College u vragen om dat onder geheimhouding wel aan u te doen toekomen. En we kunnen dat openbaar doen. Wij zijn van mening dat het geven van deze informatie onder geheimhouding c.q. in vertrouwelijkheid van groot belang is, zodat u juist uw democratische controle goed en naar behoren kunt invullen. Dat is ook precies de weging die we daar continu in doen hoe je omgaat met dat openbare publieke belang versus het private belang.

Hadden wij dit als harde randvoorwaarde mee moeten nemen in de vaststellingsovereenkomst? Ja, dat zou een onderdeel hebben kunnen zijn. Maar wij hebben ook een belang met z'n allen om te zorgen dat we tot een vaststellingsovereenkomst komen. In het komen tot die vaststellingsovereenkomst hebben we rekenschap te geven aan ons belang, maar ook aan het belang van Herepoort. Dat is denk ik ook wat de zoektocht is geweest in hoe we juist niet in een juridisch spoor, maar in een spoor waarin we via *mediation* tot een overeenstemming kunnen komen waar beide partijen mee verder kunnen. Dit is denk ik ook een vervolg daarop.

De heer RAM (PVV): Om de afweging te maken tussen het private en publieke belang moet je kunnen onderbouwen wat het private belang exact is. Nou, dat kunnen we op dit moment niet, want daar wordt helemaal geen rekenschap van gegeven. De gedeputeerde doet dat ook helemaal niet. Daarnaast wordt er gedreigd vanuit de Collegepartijen dat er een gigantisch financieel risico is, dat vervolgens niet onderbouwd kan worden. Kan de gedeputeerde daar dan toch een beetje helderheid over geven? Want die afweging kunnen wij op dit moment niet maken als het gaat om het private belang. De onderbouwing ontbreekt daarbij.

Mevrouw GRÄPER (gedeputeerde): Wij zijn van mening dat wij in de voordracht die onderbouwing hebben meegegeven. Maar ik kan mij voorstellen – volgens mij doen wij de suggestie in die voordracht ook – dat u als Staten zegt wat volgens mij de heer Geijtenbeek dat in het debat ook nadrukkelijk aangaf. Dat u zich daarover vergaander over wilt laten informeren en het advies dat wij aan de landsadvocaat hebben gevraagd, misschien ook bij andere partijen vragen om daarop te controleren. Volgens mij doet dat niks af aan de voordracht die vandaag voorligt. De voordracht die vandaag voorligt, is de voordracht waarin wij u vragen, bijna alles wat vertrouwelijk is, openbaar te maken. Volgens mij heeft de heer Munneke dat ook zeer nadrukkelijk aangegeven: het is aan uw Staten ook om eventueel ervoor te kiezen om op een later tijdstip ook dat laatste stukje vrij te geven of niet vrij te geven.

Ik heb u ook aangegeven dat het een ingewikkelde keuze is. Het is een ingewikkeld dilemma van hoe je omgaat met het publieke belang, maar ook wel de verantwoordelijkheid die je denk ik als overheid te allen tijde ook hebt om rekenschap te geven aan de belangen van derden. We staan niet zwart-wit tegenover elkaar, we hebben als overheid een vergaandere zorgplicht dan je misschien als twee commerciële partijen ten opzichte van elkaar hebt. Dat moet je laten meewegen. Dat is een dilemma en een keuze waar denk ik elk Statenlid zelf zijn of haar eigen afweging in moet maken. Ik kan mij heel goed voorstellen dat uw Staten zegt dat u zich daar de komende tijd verder over laat informeren, zodat u goed kunt onderbouwen of het verstandig is of niet verstandig is om ook dat laatste stukje vrij te geven in uw eigen belangenafweging zoals wij dat als College dat ook gedaan hebben. Voor nu is denk ik het in ieder geval in het publieke belang dat het grootste deel van de informatie, die nu nog vertrouwelijk is, vrijgegeven wordt, zodat we in alle openheid met elkaar het debat kunnen voeren over hoe wij aan het financiële aandeel in de vaststellingsovereenkomst met elkaar invulling geven.

De heer MASTENBROEK (SP): In de voordracht staat ook dat schade aan de zijde van Herepoort, die door het – laten we het dan meer even noemen – fictief onterecht openbaar maken van het bedrag dat Herepoort zelf moet dragen, veroorzaakt zou kunnen worden, op de provincie verhaald zou kunnen worden. Dat is allemaal natuurlijk heel ver weg, maar wel de reden voor het College om te zeggen dit nu niet te doen. Heeft Herepoort bij het College de schade en grootte van die schade ook verder onderbouwd en aannemelijk gemaakt? Of is dat puur fictief en puur theoretisch?

En de tweede vraag: wat vindt de gedeputeerde dan redelijk qua verdeling? *Fifty-fifty*?

Mevrouw GRÄPER (gedeputeerde): Op de eerste vraag is het antwoord 'nee'. Dat heeft Herepoort niet op geld gezet of niet hard gemaakt. Maar het is voor ons reden om in ieder geval op dit moment die informatie nog niet vrij te geven, omdat wij dat een risico vinden. Daarbij is het ook niet per se noodzakelijk om het goede debat te kunnen voeren over het publieke aandeel in de vaststellingsovereenkomst. Maar nogmaals, ik kan mij goed voorstellen dat uw Staten zich daar

verder over wil laten informeren en ook aan Herepoort denk ik dit soort terechte vragen te stellen, zodat u het debat met uw afweging over of u het wel of niet vrijgeeft op goed onderbouwde wijze kunt voeren. Ik denk dat de vraag vandaag vooral voorligt of we de geheimhouding op het grootste deel van de stukken vrij kunnen geven, zodat we daar het debat over kunnen voeren. Maar ik vermoed, als ik het debat in uw Staten goed gehoord heb, dat dit niet de laatste keer is dat we spreken over dit laatste stukje. Dat hoeft ook niet, want volgens mij hebben we ook wel de mogelijkheden om daar met elkaar het gesprek daarover te kunnen blijven voeren. Maar het is uiteindelijk aan uw Staten om daar een keuze in te maken.

De heer MASTENBROEK (SP): Is het College dan ook bereid om toe te zeggen dat het op de kortst mogelijke termijn van Herepoort een onderbouwing zal vragen wat dan de schade wordt als dat dan openbaar gemaakt zou worden? Want dat is wel allemaal de afweging die wij moeten maken. Wij zien niet als fractie dat er überhaupt schade geleden zou kunnen worden. Maar dan lijkt me dit wel een voornaam punt en dan zou ik ook vinden dat het College op onderzoek daarnaar moet.

Mevrouw GRÄPER (gedeputeerde): Het College kan natuurlijk op uw verzoek die vraag bij Herepoort neerleggen, zodat u die informatie tot u kunt nemen en u die afweging daarin kunt maken. Dat is geen enkel probleem.

Als het gaat om wat een redelijke verdeling is, dan zijn wij van mening dat met de deal die gesloten is, het dan denk ik gaat over meer dan alleen maar geld. Zoals wij ook in het publieke deel op 8 juli met elkaar gedeeld hebben, zijn er gesprekken gaande over geld maar ook over risico's en ook over indexering. Wij zijn van mening dat daar een uitgebalanceerd verhaal ligt. Maar het is uiteindelijk aan u de afweging of u daarmee het zo uitgebalanceerd vindt dat u eventuele extra middelen voor vrij wilt maken. Dat is denk ik het debat dat we vooral op 3 februari met elkaar moeten voeren.

De VOORZITTER: Even voor de precisie van het debat: hoorde ik nou zonet een toezegging van het College of niet?

Mevrouw GRÄPER (gedeputeerde): Ik heb aangegeven dat als de Staten graag ter onderbouwing van het eventueel vrijgeven van het laatste stukje die informatie willen hebben, wij daarin kunnen voorzien. Maar dat lijkt mij een logische vraag. Ik kan me voorstellen dat daarover in het presidium doorgesproken wordt hoe daarmee om te gaan. Dan zullen wij daar natuurlijk in voorzien.

De heer MASTENBROEK (SP): Nou ja, ik zou toch voor de voortgang op dit punt wel graag een toezegging willen hebben van het College. Want dit lijkt me voor iedereen relevant. De naam Munneke is al een keer gevallen her en der. Maar die zal die input ook nodig hebben. Dus ik zou het College toch willen vragen om hier een toezegging over te doen, dat op de kortst mogelijke termijn van Herepoort een onderbouwing gevraagd zal worden van de eventueel te lijden schade.

Verder was de vraag naar de redelijkheid natuurlijk gewoon de verhouding tussen Herepoort en publiek. Wat is redelijk? *Fifty-fifty*?

Mevrouw GRÄPER (gedeputeerde): Ja, bij die laatste vraag is het toch echt denk ik onderdeel van het debat dat we op 3 februari moeten voeren. Ik ben natuurlijk niet de voorzitter van deze vergadering, maar dat gaat volgens mij verder dan alleen maar de geheimhouding. Ik ben ook wel wat zoekende voor mezelf naar wat ik daarover kan zeggen, zonder dat ik de geheimhouding die er nu nog op ligt, schaad. Dat vind ik ook wel een beetje spannend, zeg ik u eerlijk.

Als het gaat om het eerste, zeg ik u graag toe dat wij namens het College deze vraag bij Herepoort zullen neerleggen.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): In aanvulling hierop: wat doet dit volgens de gedeputeerde met de verhoudingen met Combinatie Herepoort, op het moment dat de Staten een onderzoek gaan instellen naar de eerste voorlopige theoretische beantwoording van de landsadvocaat, die daar wat meer op details ingaat? Die zou weleens een andere kunnen zijn dan wat nu de landsadvocaat zegt. Dus wat gaat dat dan doen met de relatie met Herepoort?

En wat vindt de gedeputeerde zelf van de relatie met de Combinatie Herepoort op het moment dat deze club eigenlijk alles geheim wil houden van begin af aan? Dat is nu niet gebeurd. We doen al zolang over de onderhandelingen en ook over het vaststellen van het contract. Dus al met al: is er wel voldoende vertrouwen onderling?

Mevrouw GRÄPER (gedeputeerde): Ja, in elk contract dat wij als provincie aangaan met derden, kijken wij nooit tot achter de komma in de boeken van derden. Ik denk ook dat het heel vreemd zou zijn als dat zou zijn gebeurd. Want dat is ook gewoon aan het bedrijf zelf in dit geval. Volgens mij is het ook niet onze taak om dat te doen. Volgens mij gaat dit over de vraag of wij vinden dat het contract dat we over en weer sluiten, een redelijk contract is voor wat wij vragen. Kijk, Herepoort weet dat het zaken doet met een overheid. Dat heb ik u eerder ook aangegeven: Herepoort weet ook dat een mogelijke vaststellingsovereenkomst enkel en alleen kan, op het moment dat het om een extra bijdrage vraagt, ook onder voorbehoud van instemming van de Staten is. Dat weet Herepoort ook. Ik kan u ook enkel en alleen als College toezeggen dat wij de vraag zullen stellen. Over de wijze waarop Herepoort antwoord geeft, gaat Herepoort zelf. Dat zal uiteindelijk ook zijn afweging zijn over hoe het daar verder mee om wil gaan. Ik denk niet dat dat de relatie zal schaden. We zijn uiteindelijk ook gewoon professionele partners van elkaar die gezamenlijk in een project zitten en daarin ook onze eigenstandige verantwoordelijkheid hebben.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Dus als ik het goed begrepen heb, zal het dus niks te maken hebben met de uitvoering van het werk op het moment dat zaken toch openbaar gaan, terwijl de Combinatie dat niet zal willen. Dat is goed om te horen.

Mevrouw GRÄPER (gedeputeerde): Ja, dat laatste weet ik niet. Ik denk dat de landsadvocaat daar ook een waarschuwing in meegeeft die ook in de voordracht omschreven staat. U vroeg of het stellen van een dergelijke vraag ook iets aan de relatie zou doen. Ik zei dat ik dat niet verwacht, omdat het stellen van een vraag immers altijd kan.

Maar de vraag is wel hoe u vervolgens met die informatie de belangenafweging doet tussen het openbaar maken van deze informatie en de wijze waarop u daarmee eventueel het belang van het bedrijf schaadt versus het belang van de openbaarheid. Ieder Statenlid – dat heb ik u net ook al aangegeven – moet volgens mij die keuze zelf maken. Het College is van mening dat we daarbij een grotere zorgplicht hebben dan alleen maar het bewaken van ons eigenbelang en ook inzage moeten geven in en rekenschap moeten geven aan het belang van derde.

Uiteindelijk is het aan uw Staten om die keuze te maken en het besluit over die keuze ligt voor een deel nu voor, met de vraag of u bereid bent om het grootste deel van de informatie die wij deze zomer u tegemoet hebben doen komen, vrij te geven, zodat we dat debat kunnen voeren. In de toekomst zal dat opnieuw een afweging zijn. Volgens mij hebt u ook bij de procesvoorstellen met elkaar afgesproken dat er een commissie komt die met enige regelmaat een toetsing doet op de vertrouwelijke informatie die wij u beschikbaar stellen. Daar hoort continu deze vraag bij volgens mij. Ja, het is uiteindelijk aan uw Staten om daar de keuze in te maken.

De VOORZITTER: De heer Schmaal, ten slotte.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Ja, dit is wel helder, dit antwoord. Maar u geeft zelf aan dat aan de start van deze discussie in februari om te bepalen of de uitgebalanceerde verdeling een goede is of niet. Maar die afweging is helemaal niet te maken door de Staten op het moment dat wij deze informatie niet hebben. Want we weten alleen wat de bijdrage is van het publiek verhaal, we weten helemaal niet wat de totale kosten zijn van de rit. Dus we kunnen helemaal geen afweging maken over de uitgebalanceerde verdeling. Wij kunnen dat wel op basis van de geheime informatie. Maar dan kunnen wij daar weer niks over zeggen. Want zodra we een verhoudingsgetal noemen, kan iedereen even achter de rekenmachine gaan zitten en heb ik vertrouwelijke informatie gedeeld. Dus hoe ziet de gedeputeerde dat dan voor zich?

De VOORZITTER: De gedeputeerde, in de wetenschap dat deze vraag zich op de rand van orde bevindt.

Mevrouw GRÄPER (gedeputeerde): Ja, volgens hebt u de informatie wel. Weliswaar vertrouwelijk, maar die informatie heeft uw Staten. Dat betekent dat u ook de afweging kunt maken of het redelijk is of niet redelijk. Op het moment dat u zegt dat het niet redelijk is, kan ik mij voorstellen dat u zegt dat u van de bijdrage die in het publieke deel zit, ook niet redelijk vindt om die vrij te maken. Als u zegt dat u de verhouding wel redelijk vindt, dan maakt u de afweging of u daarmee bereid bent om het publieke bedrag daarvoor beschikbaar te stellen of niet. Dat is de keuze die u richting 3 februari met elkaar zult maken. Maar die redelijkheidsvraag kunt u natuurlijk wel degelijk op basis van de informatie die u beschikbaar hebt, voor uzelf beantwoorden. Dat u daar niet tot achter de komma over kunt spreken, doet volgens mij niks af aan die afweging.

De VOORZITTER: Dank u zeer. U was volgens mij aan het eind van uw betoog gekomen? Dan kijk ik even rond of er behoefte is aan een tweede termijn. Er is al behoorlijk veel helder geworden in dit debat, maar een tweede termijn denkbaar. Ik zie de digitale handen van de heren Schmaal en Ram. Dan denk ik dat we aan de tweede termijn gaan beginnen.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Voorzitter, ik wil graag schorsen, als dat mag.

De VOORZITTER: Hoeveel schorsing hebt u nodig, meneer Schmaal?

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Ja, ik wil even overleggen met mijn fractie. Dus een minuut of vijf, een minuut of tien. Zoiets.

De VOORZITTER: Zullen we dan zeggen: tien minuten schorsing? Dat is geloof ik voor iedereen wel prettig. Dan schors ik voor tien minuten.

[Schorsing]

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.
Ik kijk eerst maar eens even rond of de schorsing voldoende tijd heeft opgeleverd voor onderlinge beraadslaging. Zou ik de heer Schmaal in beeld kunnen krijgen? Ja, daar is hij. Meneer Schmaal, heeft het voldoende opgeleverd, de schorsing?

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Net. Negen minuut 60 waren we kwijt. Dus net voldoende.

De VOORZITTER: Negen minuut 60: dat is afgerond tien minuten, hè?
Even voor de administratie en voor de helderheid in een digitaal debat. Er waren twee amendementen voorbereid om ingediend te worden. Een daarvan is ingediend, dat heeft nummer A12 gekregen. Dat heeft als titel ‘Volledige opheffing geheimhouding’. Als de tweede termijn daar niks aan verandert, is dat andere amendement niet ingediend. Dat kan zo blijven, dat is aan u.
Ik zou de tweede termijn nu aan de orde willen stellen door het woord te geven aan de ChristenUnie, de heer Geijtenbeek.

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): Mijn fractie kijkt uit naar de stemmingen – toegegeven, omdat het eten op het vuur staat. Maar ook omdat we heel benieuwd zijn hoeveel partijen die in de zomer voor geheimhouding stemden, die nu willen opheffen. Maar nog meer: hoeveel partijen die in de zomer nog tegen geheimhouding stemden, zijn er die die nu het liefst volledig in stand willen houden?

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): De ChristenUnie gaf in de eerste termijn ook aan dat zij graag eventueel een onderzoek wil naar dat overgebleven verhaal. Dat staat nog steeds, neem ik aan? Dat staat nog steeds. Dan weet ik voldoende, voorzitter.

De VOORZITTER: Oké. Voor het verslag: ik zag de heer Geijtenbeek knikken dat dat zo was.

De heer RAM (PVV): De ChristenUnie bedrijft nu toch wel politieke spelletjes. In het voorstel kun je voor stemmen voor de geheimhouding of als je tegen stemt, kun je voor stemmen voor de geheimhouding. In beide gevallen stem je voor de geheimhouding. Het is wel een heel erg makkelijke manier van de ChristenUnie. Ik hoop dat iedereen zich realiseert dat dit een politiek spelletje is.

De VOORZITTER: Had u een vraag of was dat een statement, vooruitlopend op uw eigen bijdrage?

De heer RAM (PVV): Nou ja, ik kan wel vragen of de ChristenUnie het daarmee eens is. Maar ik denk dat ik het antwoord wel weet.

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): Het is heel scherp opgemerkt door de heer Ram. We kunnen vandaag stemmen om de geheimhouding ervan af te halen voor het overgrote deel. Dan lijkt het ons heel goed om verder te praten over dat laatste stukje.

De heer BAKKER (VVD): Wij hebben goede nota genomen van de toezegging van het College over een eventueel vervolg. Daar willen het bij laten.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): De VVD heeft er kennis van genomen dat er een eventueel een onderzoek plaatsvindt. Wat vindt de VVD daarvan? Gaat ze daarin meedoen? Of geeft ze dit ter kennisgeving aan?

De heer BAKKER (VVD): Nee, wij vinden de opmerking van het College om nog nader onderzoek te doen richting de aannemer, een goede zaak en wij zijn benieuwd naar de uitkomst. We gaan dat ongetwijfeld meenemen in de beoordeling. Niet nu, maar op het moment dat het dan aan de orde komt.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Ook bedankt voor het antwoord van de VVD. Maar even als reactie op de eerste termijn: weet de VVD ook wat de schade is op het moment dat wij het wel in de openbaarheid brengen?

De heer BAKKER (VVD): Nee, dat weten wij niet. Daarom hebben wij ook gezegd dat je niet in het amendement moet meegaan, want je weet niet hoe groot de schade is. En wat ik daar in aanvulling op gezegd heb tegen degenen die zeggen dat we die schade maar moeten nemen, is dat zij daar een inschatting van gemaakt zullen hebben. Maar dat is dus blijkbaar ook niet zo.

De VOORZITTER: De heer Schmaal, ten slotte.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Omgekeerd dus ook niet, zo constateer ik, voorzitter.

De heer RAM (PVV): Ja, het was wijs geweest als de VVD deze zogenaamde voorzichtigheid ook had betracht toen ze met het realisatiebesluit instemde. Het is toch juist de oorzaak dat we in deze malaise zitten? Juist omdat de coalitiepartijen toentertijd voor dit realisatiebesluit hebben gestemd van de Zuidelijke Ring. Dus ja, ik vind het ook wat weglopen voor de eigen verantwoordelijkheid.

De VOORZITTER: Met alle respect, meneer Ram. Ik vind dit weglopen uit de orde. Dus de heer Bakker hoeft deze vraag van mij niet te beantwoorden. Hebt u nog een vraag binnen de orde?

De heer RAM (PVV): Ja, ik begrijp niet wat buiten de orde is, hoor.

De VOORZITTER: Nou ja, u stelt het hele besluit voor de aanleg van de Zuidelijke Ringweg ter discussie. Dat kan een andere keer. Het gaat hier over het opheffen van de geheimhouding.

De heer BAKKER (VVD): Mag ik daar nog heel kort antwoord op geven, voorzitter?

De VOORZITTER: Nou nee, liever niet. Ik zou door willen naar de heer Zwart, want hij zat ook te zwaaien. De heer Zwart.

De heer ZWART (PvhN): Ik heb ook een vraag aan de VVD, de heer Bakker. In zijn hele argumentatie blijkt heel duidelijk dat hij het bedrijfsbelang belangrijker vindt dan het publieke belang. Is dat een juiste waarneming en zo ja, waarom?

De heer BAKKER (VVD): Het is niet een volgorde in belang. Wij zitten er voor het publieke belang, maar hebben rekening te houden met het private belang. Dat heeft niks met volgorde te maken.

De heer ZWART (PvhN): Ik vroeg ook niet naar de volgorde. Ik vroeg heel duidelijk of de heer Bakker als volksvertegenwoordiger in de Staten van de provincie Groningen het bedrijfsbelang, het private belang, belangrijker vindt dan het belang van onze burgers, van onze inwoners, van onze belastingbetalers, van onze kiezers.

De VOORZITTER: Het komt mij voor dat de heer Bakker zonet antwoord gaf op deze vraag. Meneer Bakker.

De heer BAKKER (VVD): Het heeft niks met belangrijkheid te maken. Je moet er rekening mee houden, of je dat nu leuk vindt of niet.

De heer ZWART (PvhN): Waar het om gaat is, dat de functie die de heer Bakker heeft, voor het volk is, voor de burgers, voor onze inwoners. Juist daar hoort het belang te liggen. En niet bij het private belang, want dat hoort ondergeschikt te zijn. Dan vraag ik niet naar de volgorde, maar wat vindt de heer Bakker van zijn publieke belang naar de mensen toe?

De heer BAKKER (VVD): Nogmaals: de heer Zwart vraagt heel nadrukkelijk wat ik hoor te zijn. Wij zijn volksvertegenwoordigers, maar hebben heel nadrukkelijk ook te maken met belangen van clubs waar wij overeenkomsten mee aangaan. Punt.

De VOORZITTER: Ik denk dat de kwestie zo helder is als die moet worden hier. De heer De Wit namens het CDA?

De heer DE WIT (CDA): Ik zal het kort houden. Ik wil nog één ding kwijt namens het CDA. Het is duidelijk dat er niemand is die weet wat de eventuele schade is op het moment dat we de belangen van de ondernemer wel publiekelijk maken. Daarom kunnen wij op dit moment niet met het amendement instemmen. Maar we vinden het wel belangrijk om erachter te komen welke mogelijkheden wij hebben en dan een goede afweging te kunnen maken.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Ik heb de eerste termijn goed tot mij genomen. Natuurlijk kunnen we met geheime informatie wel wat vertellen in een debat. Maar niet het debat dat wij graag willen voeren. Dus daarom staan wij ook achter het amendement.

Aan de andere kant hoor ik ook de worsteling van sommige coalitiepartijen om toch te onderzoeken teneinde die informatie toch helderder te krijgen wat nou wel of niet geheim zou moeten zijn. Want ik geloof er niks van, want de aannemer wil volgens mij alles geheim houden. Ik vraag me af hoe die schade dan daadwerkelijk is. Maar dat kunnen we dan laten onderzoeken. Dus wat ons betreft laten we dat dan ook goed onderzoeken. Ik hoop dat dat ook de uitkomst is van deze vergadering, dat we er ook met z'n allen voor gaan staan dat we ook een onderzoek instellen naar de overgebleven vertrouwelijke informatie, zodat we die openbaar kunnen krijgen.

De heer GERRITS (D66): Ik hoop dat de toezegging van de gedeputeerde om de aannemercombinatie naar de mogelijke schade te vragen, instemming met de huidige voordracht gaat veroorzaken. Immers, daardoor kunnen we alsnog straks kijken of én de belangen van de aannemer én het publieke belang beide op de juiste wijze gediend zijn met het besluit om nu een stukje van de vaststellingsovereenkomst niet openbaar te maken. Dan denk ik oprecht dat we de belangen van beide partijen op dit moment goed dienen, als we straks het onderzoek doen en nu de voordracht accepteren. Ik hoop dat de andere partijen dat ook zo zien.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Fijn dat D66 het ook eens is met de lijn om het toch nader te gaan onderzoeken wat voor gevolgen dat heeft. Moeten wij daar dan nog apart een amendement of een motie voor indienen om dat toegezegd te krijgen met z'n allen? Of gaan we ervan uit dat we dat gewoon gaan doen?

De heer GERRITS (D66): Ik had het over de toezegging van de gedeputeerde om die vraag voor te leggen aan de aannemerscombinatie. Daarstraks heb ik in de eerste termijn gezegd dat ik zelf ook vind dat het private belang schuurt met de publieke waarden. Dat moet je even accepteren, omdat dat private belang er ook is en je dat ook kunt respecteren. Dus ik maak ook heel veel bezwaar tegen wat de heer Zwart daarstraks ook zei, dat dat zomaar ondergeschikt zou zijn aan het publieke belang. Ik denk dat als je nu niet weet wat de omvang van die schade is, je dan ook niet weet wat je zegt. Dus dat je nu die zaak achterhoudt, juist vanwege ook dat private belang, maar wel onderzoekt hoe je dat straks weer bij elkaar kan brengen. Dus ik denk dat er basis genoeg is om de voordracht nu te accepteren.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Ik begreep deze beantwoording al in de termijn van D66. Mij gaat het erom hoe D66 het onderzoek naar het laatste verhaal voor zich ziet. Gaan we dat nu dan met een aparte motie regelen of gaan we dat met z'n allen in het presidium behandelen, zodat er alsnog een onderzoek komt?

De heer GERRITS (D66): Nou ja, het hoeft geen motie te zijn. Eerder heeft de heer Geijtenbeek ook al gezegd om het advies over die vertrouwelijkheid en Wob ten behoeve van de private partijen ook nog eens voor te leggen aan een deskundige. Dus daar zijn volgens mij al heel duidelijke dingen over

gezegd. Dat kunnen we ook in dat kleine clubje, dat ervoor is opgezet om ons te dienen in dit heel moeilijke onderwerp, neerleggen. Dat hebben we ook steeds goed over kunnen spreken met elkaar. Dus een motie daarin lijkt mij daarin overbodig.

De VOORZITTER: En overigens is het aan iedereen vrij om er een in te dienen. Zal ik eens door naar de heer Ram van de PVV?

De heer RAM (PVV): Voordat ik buiten de orde treed, zal ik het niet hebben over degene die verantwoordelijk is voor deze malaise.

Ook gezien de beraadslagingen en de input van alle fracties die wij hebben gehoord, is er duidelijk behoefte aan om met een voorstel te komen om te kijken hoe je deze verdere geheimhouding ervan af kan halen. Daarom hebben wij al een tweede amendement opgesteld met een aantal oppositiepartijen om daarvoor een voorstel in te dienen. Wij roepen daarmee op aan GS om met een voorstel te komen binnen zes weken, voor 1 maart, hoe we de geheimhouding kunnen opheffen. Gezien de verhoudingen op dit moment in de Staten verwachten wij dat het eerste amendement dat wij hebben ingediend, het niet haalt. Maar we hopen zeker wel dat het tweede amendement dan wel de meerderheid haalt, zodat we ook erover van gedachten kunnen wisselen hoe we deze geheimhouding er helemaal van af kunnen halen en hoe we het publieke belang het beste kunnen dienen.

Bij dezen dien ik dit amendement in.

De VOORZITTER: Met een luide plof landt het op mijn tafel. Het amendement is ingediend en krijgt als volgnummer mee: nummer A13.

De heer ZWART (PvhN): We hebben genoeg gezegd en genoeg gediscussieerd. Daar staan we nog volledig achter. Wij zijn als partij voor volledige openheid en niet voor halve openheid. Dus zullen wij niet voor dit voorstel kunnen stemmen.

Mevrouw VOERMAN (PvdD): Het is eigenlijk een beetje herhaling van zetten. Wij zijn ook voor volledige openheid. Dat onderzoek dat net genoemd werd, is denk ik een heel goede, aangezien we toch geen meerderheid krijgen vandaag voor die volledige openheid. Dus wij staan wel achter dat onderzoek, maar we kunnen de voordracht niet steunen.

De heer PESTMAN (Code Oranje): Ik ga het voorstel ook niet steunen vanwege het niet-volledig opheffen van de geheimhouding. Dan moeten we maar zien of de ChristenUnie er nog steeds achter staat dat dat ook tegenstrijdig is.

De VOORZITTER: Dan geef ik nu namens het College het woord aan gedeputeerde Gräper.

Mevrouw GRÄPER (gedeputeerde): Volgens mij zijn er niet heel veel vragen gesteld aan ons als College. Dus hoeven we daar ook niet op in te gaan.

Ik denk dat het wel goed is om even een reactie te geven op dat ingediende tweede amendement. Ik ben wat zoekende nu, want de toelichting van de heer Ram is een iets andere dan de tekst van het amendement. Want in zijn toelichting zegt de heer Ram dat wij als GS de opdracht krijgen om voor 1 maart een voorstel voor te leggen, waarin we vervolgens kunnen kijken hoe we dat proces van de afweging – waar ik in de eerste termijn denk ik namens het College ook over gesproken heb – doen. Dit zodat u daar ook de goede informatie voor hebt om dat te kunnen doen. Maar in het amendement staat dat wij een voorstel moeten neerleggen om de geheimhouding op te heffen, oftewel: al een conclusie te trekken op basis van die informatie. Nou, wij hebben deze zoektocht zelf gedaan en onze conclusie is dat, gezien het belang van Herepoort, het gerechtvaardigd is om dat gedeelte geheim te houden. Ik heb volgens mij ook gezegd dat ik mij uw vraag goed kan voorstellen. Dat dilemma hebben wij ook, ik kan nu die vraag ook doorgeleiden naar Herepoort en zorgen dat u die informatie krijgt. Ik kan u zelfs een voorstel doen over hoe u daar het beste de afweging over kunt maken. Maar ik vind het te ver gaan om nu al te zeggen dat dat per definitie leidt tot een voorstel tot opheffen. Dat zou geen recht doen volgens mij aan de zoektocht en ook niet aan de afwegingen die uw Staten daarin moeten maken. Wij hebben voor ons gemeend dat dit een te rechtvaardigen afweging is van de verschillende belangen. Ik heb u ook aangegeven in de eerste termijn dat het uiteindelijk aan u is om die afweging te maken. Maar dit amendement gaat wel verder dan de toelichting zoals de heer Ram die gegeven heeft.

De VOORZITTER: Daarmee is de tweede termijn van het College beëindigd. Ik geef even het woord aan de heer Ram.

De heer RAM (PVV): Ja, ons doel is wel degelijk om de opheffing van die geheimhouding uiteindelijk voor elkaar te krijgen. Dat is wel de intentie van dit amendement dat wij hebben ingediend.

De VOORZITTER: Oké. Daarmee is dus helder dat u het amendement zo is bedoeld als u het hebt opgeschreven. Dat is altijd goed voor de zekerheid in dit debat.

Ik denk dat het tijd is om de beraadslagingen te sluiten en over te gaan tot stemmingen. Ik heb zelf het beeld – en terwijl ik praat, kijk ik ondertussen in mijn scherm of u dat met mij eens bent – dat er een duidelijk verschil is in de verstrekkendheid van de amendementen. Als je het meest verstrekkende amendement het eerste in stemming brengt, dan begin je bij nummer 12. Het eerst ingediende amendement zegt: 'alles meteen openbaar'. En dan ga je door, als het wordt verworpen, naar amendement 13 dat Gedeputeerde Staten de daarin genoemde opdracht geeft. In beide gevallen is het zo dat als het amendement is aangenomen, het voorstel daarmee is gewijzigd. Dan komt het in de gewijzigde vorm in stemming. Ik heb de indruk dat ze een voor een in stemming moeten komen. Er zit niks anders op. Dus het wordt een iets langdurigere procedure. Maar er zit niks anders op dan dat we bij de amendementen en de voordracht een voor een tot een stemming komen. Ik hoop dat u dat met mij eens bent. Ja? Dus dat is de langdurigere procedure.

Maar de stemverklaringen kunnen misschien wel in één keer. Dus daar hengel ik nu naar. Misschien wil er als eerste iemand namens GroenLinks een stemverklaring afleggen? Het hoeft niet, het mag wel. Mevrouw Van Hoorn.

Mevrouw VAN HOORN (GroenLinks): Dat willen wij wel graag. Want wij begrijpen de strekking van het in de openbaarheid brengen van de gegevens zeker. Maar we zijn nu niet in staat om te overzien wat de mogelijke effecten zijn als we het op dit moment zouden doen. Het zou voor het publieke belang rampzalig zijn als we het in de openbaarheid brengen, dit tot gevolg heeft dat er ongewenste effecten optreden in de realisatie. Dus wij zullen daarom niet voor de amendementen stemmen.

De heer OSSEWEIJER (FvD): Er zijn een hoop zaken gezegd. Wij vinden nog steeds dat het voor het toekomstige debat belangrijk is om gewoon alle feiten op tafel te hebben: complete openheid. Daarom zullen wij tegen de voordracht stemmen en de amendementen in stemming brengen.

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): Wij zijn blij met de toezegging die de heer Mastenbroek heeft versierd, dat veel andere partijen ook graag experts willen horen. Dan kunnen we de belangen ook kennen voor we ze afwegen. Daarom stemmen we ook tegen de amendementen en voor de voordracht.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Het blijft een heel moeilijke afweging: zo veel mogelijk openheid en dan tegen de openheid stemmen? Of toch een beetje openheid en dan de rest in onderzoek? Wij kiezen voor het tweede. Dus we zijn blij dat er breedgedragen een onderzoek gaat plaatsvinden om de rest openbaar te krijgen. Daarom zullen wij meegaan met het voorstel. Maar we zullen ook de amendementen steunen, al zullen die het waarschijnlijk niet gaan halen.

De heer GERRITS (D66): Nou ja, ik heb juist een andere afweging dan de heer Schmaal. Beide amendementen leiden niet tot een zorgvuldige afweging tussen publieke en private belangen. Daarom zullen wij tegen de amendementen stemmen.

De heer RAM (PVV): Het zal u niet verbazen dat wij tegen de voordracht zullen stemmen. Zeker omdat wij voor een volledige openheid zijn gezien de hele voorgeschiedenis die zich heeft voorgedaan tot dit punt.

De heer ZWART (PvhN): Het zal u niet verbazen gezien de discussie dat wij tegen de voordracht zijn. We zullen beide amendementen steunen en ik wil toch even uitspreken dat wij zeer teleurgesteld zijn in de volksvertegenwoordigende activiteit van een aantal partijen.

Mevrouw VOERMAN (PvdD): Het is natuurlijk al gezegd: wij zullen als Partij voor de Dieren tegen de voordracht stemmen en wij zullen voor de beide amendementen stemmen.

De heer TEN HOOVE (50PLUS): Nog even hierop voortbordurend: wij zijn heel blij met het onderzoek dat eigenlijk min of meer wordt toegezegd. Maar voor ons betekent dit ook een klein beetje openheid. Openbaarheid bestaat volgens mij niet: de deur is of dicht of helemaal open. Daarom zullen wij ook tegen het voorstel stemmen en voor de amendementen.

De heer PESTMAN (Code Oranje): Ik zal tegen de voordracht en voor beide amendementen stemmen, omdat ik vind dat het publiek gewoon recht heeft om te weten wat er allemaal afgesproken is. Dat kan alleen als de geheimhouding er volledig af gaat.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Daarmee is volgens mij voldoende toegelicht wat er nu gaat gebeuren. Namelijk dat we overgaan tot de hoofdelijke stemming over het Statenbesluit om de opgelegde geheimhouding op te heffen. Ik had een volgnummer uit de bekende beker kunnen trekken, maar ik zie die beker niet. Dus ik stel voor dat we gewoon beginnen bij de heer Van der Laan en dan verder gaan tot de letter Z en vervolgens met de heer Bakker doorgaan totdat de heer Van Kesteren als laatste aan de beurt is geweest.

Zo gaan de stemmingen vandaag. Allereerst is er de stemming over amendement nummer 12. ‘Volledige opheffing geheimhouding’, heet dat amendement, ingediend door de Partij voor de Vrijheid, Forum voor Democratie, Partij voor het Noorden, SP, Groninger Belang, Code Oranje, 50PLUS en Partij voor de Dieren. Ik ga u vragen om eerst te zeggen wie u bent, namens welke partij u stemt en hoe u stemt bij dit amendement.

Ik zie dat de techniek nog niet in orde is. Dus wij schorsen eerst vijf minuten.

[Schorsing]

De VOORZITTER: Dames en heren, de vijf minuten zijn voorbij. De techniek is op orde. Ik heropen de vergadering.

Dus we kunnen nu gaan stemmen. De stemming begint als gezegd over amendement nummer 12 en begint met de heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvhN): Ik stem voor het amendement.

Mevrouw LESMAN (SP): Ik stem voor het amendement.

De heer MARQUART SCHOLTZ (FvD): Ik stem voor het amendement.

De heer MASTENBROEK (SP): Ik stem voor het amendement.

De heer MEENDERING (GroenLinks): Ik stem tegen het amendement.

De heer MIESEN (VVD): Ik stem tegen het amendement.

De heer NOLLES (GroenLinks): Ik stem tegen het amendement.

De heer OSSEWEIJER (FvD): Ik stem voor het amendement.

De heer PESTMAN (Code Oranje): Ik stem voor het amendement.

De heer RAM (PVV): Ik stem voor het amendement.

De heer ROEMERS (PvdA): Ik stem tegen het amendement.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Ik stem voor het amendement.

Mevrouw SIERSEMA (GroenLinks): Ik stem tegen het amendement.

De heer STEENBERGEN (ChristenUnie): Ik stem tegen het amendement.

De heer VISSER (PvdA): Ik stem tegen het amendement.

Mevrouw VOERMAN (PvdD): Ik stem voor het amendement.

Mevrouw VULPES (VVD): Ik stem tegen het amendement.

De heer VAN DER WERF (FvD): Ik stem voor het amendement.

De heer DE WIT (CDA): Ik stem tegen het amendement.

De heer ZWART (PvhN): Ik stem voor het amendement.

De heer BAKKER (VVD): Ik stem tegen amendement A12.

De heer BALDEW (PvdA): Ik stem tegen amendement A12.

Mevrouw BENJAMINS (D66): Ik stem tegen het amendement.

De heer BENNEMA (VVD): Ik stem tegen amendement A12.

De heer BERGSMA (CDA): Ik stem tegen het amendement.

Mevrouw BLINK (Groninger Belang): Ik stem voor het amendement.

De heer DE BOER (GroenLinks): Ik stem tegen het amendement.

De heer VAN DER BORN (ChristenUnie): Ik stem tegen het amendement.

Mevrouw DONKER (ChristenUnie): Ik stem tegen amendement A12.

De heer ELSHOF (D66): Ik stem tegen het amendement.

De heer FRENAY (SP): Ik stem voor het amendement.

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): Ik stem tegen het amendement.

De heer GERRITS (D66): Ik stem tegen het amendement.

Mevrouw DEN HARING (PvdA): Ik stem tegen het amendement.

De heer HAZE (Groninger Belang): Ik stem voor het amendement.

De heer HENSEN (SP): Ik stem voor het amendement.

Mevrouw VAN HOORN (GroenLinks): Ik stem tegen het amendement.

De heer TEN HOOVE (50PLUS): Ik stem voor het amendement.

Mevrouw HORENGA (CDA): Ik stem tegen het amendement.

De VOORZITTER: De heer Joling? Die is blijkbaar niet meer in ons midden. Dan gaan we door naar de heer Van Kesteren.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ik stem voor het amendement.

De VOORZITTER: De heer Joling is er nog steeds niet? Nee? Dan gaan we even tellen. Ik schors de vergadering voor enkele ogenblikken.

[Schorsing]

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De uitslag van de stemming is als volgt: 17 leden hebben hun stem uitgebracht voor het amendement, 23 daartegen. Dus amendement 12 is verworpen.

Dat brengt ons bij amendement 13, waarop als titel staat ‘Aanvullend voorstel opheffing geheimhouding’. We doen hetzelfde procédé. Dus ik begin bij de heer Van der Laan en eindig bij de heer Van Kesteren. De heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvhN): Ik ben voor het amendement.

Mevrouw LESMAN (SP): Ik stem tegen het amendement.

De heer MARQUART SCHOLTZ (FvD): Ik stem voor het amendement.

De heer MASTENBROEK (SP): Ik stem tegen het amendement.

De heer MEENDERING (GroenLinks): Ik stem tegen het amendement.

De heer MIESEN (VVD): Ik stem tegen het amendement.

De heer NOLLES (GroenLinks): Ik stem tegen het amendement.

De heer OSSEWEIJER (FvD): Ik stem voor het amendement.

De heer PESTMAN (Code Oranje): Ik stem voor het amendement.

De heer RAM (PVV): Ik stem voor het amendement.

De heer ROEMERS (PvdA): Ik stem tegen het amendement.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Ik stem voor het amendement.

Mevrouw SIERSEMA (GroenLinks): Ik stem tegen het amendement.

De heer STEENBERGEN (ChristenUnie): Ik stem tegen het amendement.

De heer VISSER (PvdA): Ik stem tegen het amendement.

Mevrouw VOERMAN (PvdD): Ik stem voor het amendement.

Mevrouw VULPES (VVD): Ik stem tegen het amendement.

De heer VAN DER WERF (FvD): Ik stem voor het amendement.

De heer DE WIT (CDA): Ik stem tegen dit amendement.

De heer ZWART (PvhN): Ik stem voor dit amendement.

De heer BAKKER (VVD): Ik stem tegen amendement A13.

De heer BALDEW (PvdA): Ik stem tegen amendement A13.

Mevrouw BENJAMINS (D66): Tegen dit amendement.

De heer BENNEMA (VVD): Ik stem tegen dit amendement.

De heer BERGSMA (CDA): Ik stem tegen dit amendement.

Mevrouw BLINK (Groninger Belang): Ik stem voor dit amendement.

De heer DE BOER (GroenLinks): Ik stem tegen dit amendement.

De heer VAN DER BORN (ChristenUnie): Ik stem tegen dit amendement.

Mevrouw DONKER (ChristenUnie): Ik stem tegen amendement nummer 13.

De heer ELSHOF (D66): Ik stem tegen amendement A13.

De heer FRENAY (SP): Ik stem tegen dit amendement.

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): Ik stem ook tegen dit amendement.

De heer GERRITS (D66): Ik stem tegen dit amendement.

Mevrouw DEN HARING (PvdA): Ik stem tegen dit amendement.

De heer HAZE (Groninger Belang): Ik stem voor dit amendement.

De heer HENSEN (SP): Ik stem tegen het amendement.

Mevrouw VAN HOORN (GroenLinks): Ik stem tegen het amendement.

De heer TEN HOOVE (50PLUS): Ik stem voor het amendement.

Mevrouw HORENGA (CDA): Ik stem tegen het amendement.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ik stem voor dit amendement.

De VOORZITTER: Op de valreep, meneer Van Kesteren. Maar uw stem is genoteerd.
Ik schors de vergadering om de stemmen te tellen.

[Schorsing]

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering, want de stemmen zijn bekend.
Voor amendement nummer 13 zijn 13 stemmen uitgebracht, daartegen 27, zodat het amendement is verworpen.
Dat brengt ons bij de voordracht. Dus opnieuw hetzelfde procédé: hoofdelijke stemming. Maar deze keer over de voordracht. We beginnen weer met de heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvhN): Ik ben tegen de voordracht.

Mevrouw LESMAN (SP): Ik stem voor de voordracht.

De heer MARQUART SCHOLTZ (FvD): Ik stem tegen de voordracht.

De heer MASTENBROEK (SP): Ik stem voor de voordracht.

De heer MEENDERING (GroenLinks): Ik stem voor de voordracht.

De heer MIESEN (VVD): Ik stem voor de voordracht.

De heer NOLLES (GroenLinks): Ik stem voor de voordracht.

De heer OSSEWEIJER (FvD): Ik stem tegen de voordracht.

De heer PESTMAN (Code Oranje): Ik stem tegen de voordracht.

De heer RAM (PVV): Ik stem tegen de voordracht.

De heer ROEMERS (PvdA): Ik stem voor de voordracht.

De heer SCHMAAL (Groninger Belang): Ik stem tegen de voordracht.

Mevrouw SIERSEMA (GroenLinks): Ik stem voor de voordracht.

De heer STEENBERGEN (ChristenUnie): Ik stem voor de voordracht.

De heer VISSER (PvdA): Ik stem voor de voordracht.

Mevrouw VOERMAN (PvdD): Ik stem tegen de voordracht.

Mevrouw VULPES (VVD): Ik stem voor de voordracht.

De heer VAN DER WERF (FvD): Ik stem tegen de voordracht.

De heer DE WIT (CDA): Ik stem voor de voordracht.

De heer ZWART (PvhN): Ik stem tegen de voordracht.

De heer BAKKER (VVD): Ik stem voor de voordracht.

De heer BALDEW (PvdA): Ik stem voor de voordracht.

Mevrouw BENJAMINS (D66): Voor de voordracht.

De heer BENNEMA (VVD): Voor de voordracht.

De heer BERGSMA (CDA): Ik ben voor de voordracht.

Mevrouw BLINK (Groninger Belang): Ik ben voor de voordracht.

De heer DE BOER (GroenLinks): Ik stem voor de voordracht.

De heer VAN DER BORN (ChristenUnie): Ik ben voor de voordracht.

Mevrouw DONKER (ChristenUnie): Ik stem voor de voordracht.

De heer ELSHOF (D66): Ik stem voor de voordracht.

De heer FRENAY (SP): Ik stem voor de voordracht.

De heer GEIJTENBEEK (ChristenUnie): Ik stem voor de voordracht.

De heer GERRITS (D66): Ik stem voor de voordracht.

Mevrouw DEN HARING (PvdA): Ik stem voor de voordracht.

De heer HAZE (Groninger Belang): Ik stem voor de voordracht.

De heer HENSEN (SP): Ik stem voor de voordracht.

Mevrouw VAN HOORN (GroenLinks): Ik stem voor de voordracht.

De heer TEN HOOVE (50PLUS): Ik stem tegen de voordracht.

Mevrouw HORENGA (CDA): Ik stem voor de voordracht.

De VOORZITTER: De heer Van Kesteren? Hij houdt de spanning erin. Zonet kwam zijn stem op de valreep nog binnen. Deze keer lukt het niet meer, geloof ik.
Ik schors de vergadering om de stemmen te tellen.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Voorzitter!

De VOORZITTER: Nou, vooruit. Toe maar. Meneer Van Kesteren, we kunnen u niet meer horen.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Hoort u mij?

De VOORZITTER: Ja, zeker. Nou nog bewegende beelden en we zijn spekkoper. Toe maar, brengt u uw stem maar uit.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Tegen de voordracht.

De VOORZITTER: De heer Van Kesteren heeft zijn stem tegen de voordracht uitgebracht. Dan schorsen wij nu de vergadering om de stemmen te tellen.

[Schorsing]

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

We zijn eruit. Voor de voordracht zijn 30 stemmen uitgebracht, daartegen 10. Dat betekent dat de voordracht is aangenomen.

4. Sluiting

De VOORZITTER: Dat betekent dat we aan het eind zijn gekomen van deze ingelaste extra Statenvergadering. Dat betekent ook dat we elkaar woensdagochtend opnieuw zien bij de Statencommissie.

Maar deze vergadering is nu gesloten. Dank u zeer.

A M E N D E M E N T E N

AGENDAPUNT 3.A

Amendement 12 'Volledige opheffing geheimhouding'
(ingediend door de fractie van de PVV, mede namens de fracties van de Partij voor het Noorden, Forum voor Democratie, Groninger Belang, de SP, de Partij voor de Dieren, 50PLUS en Code Oranje)

Provinciale Staten van Groningen, in vergadering bijeen op 19 januari 2021 ter behandeling van de Voordracht 'Het opheffen van de geheimhouding inzake de overeenstemming op hoofdlijnen CHP-ARZ';

Besluiten:

Het bij de voordracht behorende ontwerpbesluit te wijzigen, zodat deze komt te luiden als volgt:

'De geheimhouding op te heffen met betrekking tot de informatie en presentatie over het Hoofdlijnenakkoord met Combinatie Herepoort (CHP), zoals bekrachtigd bij besluit van Provinciale Staten d.d. 30 september 2020 (documentnummer 2020-066046).'

Amendement 13 'Aanvullend voorstel opheffing geheimhouding'
(ingediend door de fractie van de PVV, mede namens de fracties van de Partij voor het Noorden, Forum voor Democratie, de Partij voor de Dieren, 50PLUS en Code Oranje)

Provinciale Staten van Groningen, in vergadering bijeen op 19 januari 2021 ter behandeling van de Voordracht 'Het opheffen van de geheimhouding inzake de overeenstemming op hoofdlijnen CHP-ARZ';

Besluiten:

Het bij de voordracht behorende ontwerpbesluit aan te vullen met een tweede besluitpunt, zodat het volledige besluit komt te luiden als volgt:

1. De geheimhouding op te heffen met betrekking tot de informatie en presentatie over het Hoofdlijnenakkoord met Combinatie Herepoort (CHP), zoals bekrachtigd bij besluit van Provinciale Staten d.d. 30 september 2020 (documentnummer 2020-066046), met uitzondering van specifieke gegevens omtrent de bijdrage van CHP voor zover vermeld in de presentatie, het rapport van de Taskforce Financiën en de mondeling gedeelde informatie d.d. 8 juli 2020.
2. Gedeputeerde Staten opdracht te geven om voor 1 maart Provinciale Staten een voorstel voor te leggen om de geheimhouding op te heffen op het resterende deel zoals beschreven onder 1.